

RAPORT O STANIE GMINY HAJNÓWKA ZA 2019 R.

Hajnówka, 2020 r.

1. Wstęp	2
2. Ogólna charakterystyka gminy	2
2.1. Demografia.....	2
2.2. Obszar społeczno - gospodarczy – oświata, aktywność obywatelska, ochrona zdrowia, gospodarka.....	4
2.3. Dokumenty Strategiczne Gminy Hajnówka.....	6
2.4. Informacja o realizacji Uchwał Rady Gminy w 2019 r.....	6
3. Informacja finansowa.....	7
4. Infrastruktura techniczna.....	9
4.1. Infrastruktura drogowa	9
4.2. Infrastruktura wodno - ściekowa	11
4.3. Infrastruktura energetyczna.	13
4.4. Mienie komunalne.....	13
5. Oświata i wychowanie	17
6. Kultura, sport i rekreacja.....	23
6.1. Streszczenie sprawozdania merytorycznego samorządowej jednostki kultury za 2019 r.	24
6.2. Działalność Wójta Gminy w zakresie upowszechniania kultury.	25
6.3. Działalność Wójta Gminy w zakresie upowszechniania sportu i rekreacji.....	26
7. Pomoc społeczna, polityka prorodzinna i senioralna.....	27
7.1.1. Świadczenia z pomocy społecznej finansowane są z dwóch źródeł: budżetu państwa (dotacja celowa) oraz budżetu gminy (środki własne):.....	28
7.2. Zadania z zakresu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Hajnówka za 2019 r.	31
7.3. Zadania z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2019 r.:	33
8. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa.	36
8.1. Stan mienia komunalnego jednostek OSP Gminy Hajnówka na dzień 31 grudnia 2019r.	37
8.2. Informacja o dotacjach dla OSP.	38
9. Rolnictwo	39
10. Ochrona środowiska naturalnego.....	42
11. Gospodarka odpadami komunalnymi.	44
12. Ochrona zwierząt	46
Załączniki:	47

1. Wstęp

Obowiązek opracowania dokumentu wynika z art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713) zwanej dalej ustawą o samorządzie gminnym.

Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, a także uchwał rady gminy¹. Rada gminy rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium wójtowi. Rada gminy, po przeprowadzeniu debaty, podejmuje uchwałę o udzieleniu wotum zaufania wójtowi lub nie udzieleniu wotum zaufania wójtowi.

Szczegółowy zakres raportu został zdefiniowany Uchwałą Rady Gminy Hajnówka nr VII/51/19 z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów raportu o stanie gminy.

Względem poruszanych w projekcie zagadnień, tam gdzie było to możliwe, opierano się na aktualnych danych znajdujących się w dyspozycji Urzędu Gminy Hajnówka oraz ogólnodostępnego zasobu Banku Danych Lokalnych i Głównego Urzędu Statystycznego. Z racji na proces agregacji danych, na dzień sporządzenia niniejszego opracowania bazy danych prowadzone przez GUS dysponowały zasobem za lata 2017 i 2018 – i takie też dane zostały przedstawione w części dotyczącej charakterystyki ogólnej Gminy Hajnówka. Dane kluczowe z punktu widzenia przedmiotowości niniejszego raportu przedstawiają stan za 2019 r. Źródłem danych są informacje zawarte w sprawozdawczości prowadzonej przez urząd (dane własne).

W niniejszym opracowaniu wykorzystano następujące źródła danych: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – Biuro Powiatowe w Hajnówce, Krajowy Rejestr Sądowy, Powszechny Spis Rolny 2010 r., Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, dane własne Urzędu Gminy Hajnówka.

Zgodnie z art. 28aa ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713) Wójt Gminy co roku, do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy.

2. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Hajnówka położona jest na Nizinie Podlaskiej, w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego, na zachodnim krańcu Puszczy Białowieskiej. Gmina Hajnówka należy do powiatu hajnowskiego. Graniczy od północnego zachodu i od północy z Gminą Narew, od zachodu z Gminą Czyże, w części południowowschodniej z Gminą Dubicze Cerkiewne, dalej od południa granica gminy pokrywa się z granicą państwa Rzeczypospolitej Polski z Republiką Białoruś, od wschodu z Gminą Białowieża, a od północnego wschodu z Gminą Narewka. Gmina Hajnówka okala miasto Hajnówka, stanowiące oddzielną jednostkę administracyjną - Gminę Miejską, w którym znajduje się siedziba Urzędu Gminy Hajnówka. Gmina Hajnówka ma powierzchnię 293 km², w tym 38 % stanowią użytki rolne, a 57% użytki leśne. Gmina stanowi 18,05 % powierzchni powiatu.

W Gminie Hajnówka znajduje się 25 sołectw, do których należy 30 miejscowości.

2.1. Demografia

Czynnikiem w wysokim stopniu warunkującym rozwój społeczno – gospodarczy gminy jest całokształt procesów dotyczących populacji zamieszkującej jej obszar. Poniżej przedstawiono w układzie tabelarycznym liczbę mieszkańców wg stanu na 31 XII 2018 r. i 31 XII 2019 r. w podziale na miejscowości.

---

¹ Gmina Hajnówka nie uczestniczy w realizacji budżetu obywatelskiego, a zatem przedmiotowy zakres nie podlega opracowaniu.

Tabela 1. Liczba mieszkańców (stałych i czasowych) miejscowości Gminy Hajnówka wg stanu na 31 XII 2018 i 31 XII 2019 r. w podziale na miejscowości.

Miejscowość	2018		2019	
	Stali	Czasowi	Stali	Czasowi
Bielszczyzna	42	-	46	-
Borek	45	-	42	-
Borysówka	110	-	109	-
Budy Leśne	3	-	3	-
Chytra	87	2	83	2
Czerlonka Leśna	29	2	25	-
Czyżyki	84	1	79	-
Dubicze Osoczne	93	5	92	4
Dubiny	770	12	779	5
Dubińska Ferma	6	3	6	2
Golakowa Szyja	4	-	4	-
Kotówka	57	-	56	-
Lipiny	310	17	315	22
Łozice	21	-	20	-
Mochnate	189	1	187	2
Nowoberezowo	260	5	242	3
Nowokornino	165	-	162	1
Nowosady	262	5	261	6
Olchowa Kładka	27	-	26	-
Orzeszkowo	364	4	363	2
Pasieczniki Duże	108	-	103	-
Postołowo	84	1	84	-
Progale	29	1	29	1
Przechody	18	-	18	-
Puciska	64	-	60	-
Rzepiska	75	1	72	1
Sacharewo	15	-	8	-
Sawiny Gród	47	1	42	1
Skryplewo	13	-	16	-
Smolany Sadek	13	-	25	-
Sorocza Nóżka	42	-	38	-
Stare Berezowo	268	3	266	3
Topiło	31	-	27	-
Trywieża	86	-	91	1
Wasilkowo	44	-	44	-
Wygoda	28	-	32	-
Zwodzielkie	33	-	33	-
RAZEM	3937	64	3888	56
RAZEM W ROKU	4001		3944	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

- Średni wiek mieszkańca gminy wynosi 45,3 lat i jest większy od średniego wieku mieszkańców województwa podlaskiego i średniego wieku mieszkańca Polski.
- Mieszkańcy gminy Hajnówka zawarli w 2018 roku 17 małżeństw, w tym samym czasie odnotowano 1,3 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

- 26,1 % mieszkańców Gminy jest stanu wolnego, 52,5 % żyje w małżeństwie, 6,1 % jest po rozwodzie, a 13,7 % to wdowy / wdowcy.
- Współczynnik dynamiki demograficznej (liczba urodzeń żywych do zgonów) wynosi 0,45 i jest znacznie mniejszy od średniej wojewódzkiej i krajowej.
- Ilość mieszkańców zamieszkujących teren Gminy Hajnówka w 2018 i 2019 r. potwierdza negatywne prognozy dotyczące depopulacji Województwa Podlaskiego, a w szczególności obszarów subregionalnych.
- Wskazania dokumentów strategicznych – zarówno o charakterze lokalnym jak i regionalnym – w zakresie wskaźnika obciążenia demograficznego (rozumianego jako *ludność w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym*) przedstawiają się dla lat 2016, 2017 i 2018: 41,1, 42,1, 44,5²;
- Najliczniejszą grupę demograficzną stanowią osoby w wieku produkcyjnym (15-59 lat kobiety, 15 – 64 lat mężczyźni) – w latach 2016, 2017, 2018 odpowiednio 60,2 %, 59,7 % i 59,1 %.

2.2. Obszar społeczno - gospodarczy – oświata, aktywność obywatelska, ochrona zdrowia, gospodarka

- **Współpracę z organizacjami pozarządowymi w 2019 r.** regulował *Roczny program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 r.* stanowiący załącznik do Uchwały nr V/30/19 Rady Gminy Hajnówka z dnia 25 stycznia 2019 r. W 2019 r. otwarty konkurs ofert na realizację zadań własnych gminy Hajnówka w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego został ogłoszony Zarządzeniem nr 34/19 Wójta Gminy Hajnówka z dnia 25 lutego 2019 r. W ramach zrealizowanego rocznego programu współpracy wsparciem finansowym w wysokości 3 000 zł, objęto przedsięwzięcie pn. „XXXVIII Międzynarodowy Festiwal „Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej” (umowa nr 50/2019 o realizację zadania publicznego).
- **Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne** w rejestrze stowarzyszeń prowadzonym przy Starostwie Powiatowym w Hajnówce zarejestrowanych jest 7 stowarzyszeń oraz 1 fundacja posiadające siedzibę na terenie Gminy Hajnówka. Na podstawie Krajowego Rejestru Sądowego oraz własnych danych zidentyfikowano 32 organizacje pozarządowe i grupy nieformalne działające na terenie gminy Hajnówka.
- W 2019 r. na terenie gminy Hajnówka organizacje pozarządowe w partnerstwie z samorządem terytorialnym zrealizowały 3 projekty - „Trywieska Olimpiada Aktywności Wiejskiej”, „Nasze ikony – tożsamość i dziedzictwo”, „W zdrowym ciele – zdrowy duch”.

---

² Źródło: Bank Danych Lokalnych (dostęp z dnia 9 kwietnia 2020 r.).

- Wg. stanu na 31.XII.2019 r., na terenie gminy Hajnówka zarejestrowanych w ARiMR było **8 Kół Gospodyń Wiejskich** (w myśl ustawy o kołach gospodyń wiejskich z dnia 9 listopada 2018 r.; Dz. U. z 2018 r. poz. 2212)³.
- **Uczestnictwo mieszkańców Gminy Hajnówka w życiu publicznym.** W roku 2019 odbyły się wybory do Parlamentu Europejskiego oraz do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Podczas wyborów do Parlamentu Europejskiego frekwencja wyborcza w Gminie Hajnówka wyniosła 28,13 % (na 3373 uprawnionych głosy ważne oddało 949). W wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej frekwencja wyborcza wyniosła 42,84% (na 3354 uprawnionych głosy ważne oddało 14370), natomiast do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej – 42,46% (na 3354 uprawnionych głosy ważne oddało 1424).
- W zakresie **ochrony zdrowia** mieszkańcy Gminy Hajnówka korzystają z infrastruktury i usług oferowanych na poziomie ponadlokalnym, zlokalizowanym przede wszystkim w mieście Hajnówka. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hajnówce prowadzi Ośrodek Zdrowia w Nowoberezwowie (Nowoberezwowo 82, 17-200 Hajnówka). Budynek Ośrodka Zdrowia stanowi własność gminy Hajnówka, dzierżawioną przez SPZOZ Hajnówka. Usługi medyczne oferowane przez Ośrodek Zdrowia są udostępnione również mieszkańcom innych gmin. W 2019 r. Ośrodek Zdrowia w Nowoberezwowie zrealizował 3744 świadczeń (porad lekarskich). W 2018 r. przedmiotowa liczba wyniosła 3762⁴.

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych⁵:

Lp.	Wymiar	2018	2019	Różnica
1.	Podmioty gospodarki narodowej ogółem	271	287	+ 16
2.	Sektor publiczny - ogółem	4	4	0
3.	Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą*	228	236	+ 8
4.	Sektory prywatny – spółki handlowe	7	6	-1
5.	Sektor prywatny – spółdzielnie	1	1	0
6.	Sektor prywatny - fundacje	1	1	0
7.	Sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	14	14	0

Najliczniejszą grupę w wymiarze „Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą” stanowi Sektor C – przetwórstwo przemysłowe – wzrost z 54 (2018) do 55 (2019).

³ Pismo znak BP192.62400.11.WEPIRZED.20 z dnia 06.04.2020 r.

⁴ Statystyka SPZOZ dla WOZ w Nowoberezwowie, lata 2018 – 2019.

⁵ Źródło: BDL, dostęp z dnia 15 kwietnia 2019 r.

- bezrobocie w Gminie Hajnówka zmniejsza się. W 2017, 2018 i 2019 r. średnioroczna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Hajnówce wynosiła odpowiednio 112, 97 i 91 osób⁶.

2.3. Dokumenty Strategiczne Gminy Hajnówka

- Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2015 – 2020 (Uchwała Nr XVIII/71/16 Rady Gminy Hajnówka z dnia 23 lutego 2016 r.),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Hajnówka na lata 2016 – 2021 (Uchwała Nr XXV/107/16 Rady Gminy Hajnówka z dnia 29 listopada 2016 r.),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Hajnówka (Uchwała Nr XXX/130/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 10 kwietnia 2017 r.),
- Program Aktywności Lokalnej Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023 (Uchwała Nr XXVIII/121/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 21 lutego 2017 r.),
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023 (Uchwała Nr XXXVI/164/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 27 października 2017 r.),
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 (Uchwała Nr VII/54/19 Rady Gminy Hajnówka z dnia 29 marca 2019 r.),
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 (Uchwała Nr IV/18/2018 Rady Gminy Hajnówka z dnia 21 grudnia 2018 r.),
- Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest stosowanych na terenie Gminy Hajnówka na lata 2007 – 2023 (Uchwała Nr III/21/06 Rady Gminy Hajnówka z dnia 28 grudnia 2006 r. z późniejszymi zmianami),
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023 (Uchwała Nr XLI/195/18 Rady Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023 z dnia 30 maja 2018 r.),
- Program Ochrony Środowiska Gminy Hajnówka na lata 2019 – 2029 (Uchwała Nr VII/44/2019 Rady Gminy Hajnówka z dnia 29 marca 2019 r.),

Zestawienie inwestycji i projektów realizowanych przez Gminę Hajnówka w 2019 r. w ramach wdrażania lokalnej polityki rozwoju stanowi załącznik nr 2 do niniejszego raportu.

2.4. Informacja o realizacji Uchwał Rady Gminy w 2019 r.

Uchwały Rady Gminy Hajnówka podlegają rygorowi publikacji na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Hajnówka⁷. W 2019 r. powzięto łącznie 79 uchwał. Uchwały Rady Gminy Hajnówka w 2019 r. były realizowane przez pracowników merytorycznych Urzędu Gminy Hajnówka.

Zestawienie tabelaryczne powziętych uchwał stanowi załącznik nr 1 do niniejszego raportu.

W 2019 r. miało miejsce 1 Rozstrzygnięcie Nadzorcze stwierdzające nieważność uchwały. W dniu 31 maja 2019 roku została podjęta przez Radę Gminy Hajnówka Uchwała Nr IX/65/19 w sprawie przekazania sołectwu Trywieża składników mienia do użyczenia. W dniu 26 czerwca 2019 r. Wojewoda Podlaski wystosował Rozstrzygnięcie Nadzorcze, w którym stwierdził nieważność tej uchwały. Uchwała nie została podjęta ponownie. Kwestia przekazania mienia na rzecz sołectwa została finalnie uregulowana Zarządzeniem nr 66/2019 Wójta Gminy Hajnówka z dnia 27 czerwca 2019 r.

⁶ Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Hajnówce (dostęp z dnia 09.04.2019).

⁷ http://bip.ug.hajnówka.wrotaopodlasia.pl/uchwal_rady/ (dostęp z dnia 09.04.2020).

3. Informacja finansowa

Kluczowe informacje o stanie finansów jednostki zawiera uchwała budżetowa, która w myśl art. 211 ustawy o finansach publicznych oraz art. 51 ustawy o samorządzie gminnym stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Uchwałą Nr IV/16/2018 z dnia 21 grudnia 2018 roku w sprawie uchwalenia budżetu Rada Gminy w Hajnówce uchwaliła budżet na 2019 r. w wysokości:

- dochody - 16 783 479,00 zł, w tym:
  - dochody majątkowe – 1 842 611,00 zł
  - dochody bieżące – 14 940 868,00 zł
- wydatki – 16 783 479,00 zł, w tym:
  - wydatki majątkowe – 2 695 688,00 zł
  - wydatki bieżące – 14 087 791,00 zł

W trakcie roku w budżecie wprowadzono uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami Wójta Gminy zmiany, które spowodowały, że budżet na koniec 2019 roku wyniósł:

- dochody – 18 993 290,00 zł, w tym:
  - dochody majątkowe – 2 234 416,00 zł
  - dochody bieżące – 16 758 874,00 zł
- wydatki – 19 332 918,00 zł, w tym:
  - wydatki majątkowe – 3 255 433,00 zł
  - wydatki bieżące – 16 077 485,00 zł

Dochody ogółem Gminy Hajnówka w 2019 roku wyniosły 18 992 971,36 zł i zostały wykonane w 100% planowanych dochodów. Dochody bieżące stanowiły 88,2% wykonanych dochodów ogółem, a dochody majątkowe 11,8%. Wydatki ogółem wyniosły 18 261 629,17 zł i wykonano je w 94,5%. Wydatki bieżące stanowiły 84,1% wydatków ogółem, zaś wydatki majątkowe 15,9%.

Głównym źródłem dochodów Gminy Hajnówka w 2019 roku były transfery z budżetu państwa z tytułu dotacji celowych i subwencji, które wyniosły 9 209 941,31 zł łącznie stanowiły 55% dochodów bieżących wykonanych ogółem. Dotacje celowe w wysokości 4 913 743,31 zł były środkami przekazywanymi gminie z budżetu państwa za pośrednictwem wojewody, ministerstw lub innych instytucji państwowych. Służyły one finansowaniu zadań zleconych i niektórych zadań własnych gminy. Subwencja jest świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz samorządu, która ma charakter bezzwrotny i ogólny. Środki z subwencji w wysokości 4 296 198,00 zł kierowane były na finansowanie ogółu zadań własnych gminy. W skład subwencji ogólnej dla gminy wchodzi część oświatowa - 2 852 214,00 zł i wyrównawcza - 1 443 984,00 zł.

Dochody własne są podstawą wyposażenia finansowego gminy. Służą finansowaniu wszystkich zadań, które określa się jako zadania własne w zakresie: oświaty, pomocy społecznej, kultury, gminnych dróg, utrzymania czystości i porządku, gospodarki nieruchomościami i innych.

Dochody własne wyniosły 7 288 700,24 zł co stanowi 43,5% dochodów bieżących wykonanych ogółem. **Źródłami dochodów własnych były:** dochody wykonane z podatków i opłat - 4 437 031,44 zł, udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa - 2 645 767,01 zł, oraz pozostałe dochody pozyskane z innych źródeł – 205 901,79 zł. Ponadto pozyskano środki z innych źródeł w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich w wysokości 257 582,75 zł.

Dochody majątkowe w roku 2019 wykonane zostały w kwocie 2 236 747,06 zł, co stanowiło 100,1% przyjętego planu (2 234 416,00 zł). Dochody majątkowe składały się z:

- 1) środków otrzymanych z Nadleśnictwa Browsk na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji – 560 000,00 zł;
- 2) środków otrzymanych z Funduszu Dróg Samorządowych na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji – 626 377,42 zł;
- 3) środków pozyskanych z budżetu UE – 316 171,58 zł, oraz z budżetu państwa – 37 196,58 zł na dofinansowanie własnych inwestycji z przeznaczeniem na budowę Klubu Integracji Społecznej w Dubiczach Osocznych;
- 4) wpływów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności - 263 640,00 zł oraz dochodów ze sprzedaży składników majątkowych – 4 133,05 zł;
- 5) dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich – 429 228,43 zł w tym na projekt "Montaż instalacji kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych dla budynków mieszkalnych Gminy Hajnówka", który zrealizowany był w 2018 roku.

Zaplanowane wydatki budżetowe Gminy Hajnówka zostały wykonane na poziomie 18 261 629,17 zł, co stanowiło 94,5 % przyjętego planu na dany rok. W strukturze wydatków w roku 2019 dominowały wydatki bieżące w kwocie 15 349 695,71 zł. Najważniejszymi grupami wydatków bieżących były wydatki związane z realizacją zadań zleconych i niektórych zadań własnych gminy, które w strukturze zajmowały 32,0 %, wydatki na wynagrodzenia i pochodne – 38,9 % oraz pozostałe wydatki – 29,1 %.

Wydatki bieżące przeznaczone były między innymi na wydatki związane z utrzymaniem gminy, oświatą i wychowaniem wraz z edukacyjną opieką wychowawczą, opieką społeczną wraz z zadaniami w zakresie polityki społecznej oraz na zadania własne gminy, np. oświetlenie uliczne w kwocie 31 807,30 zł, dostawa żwiru 4 000 m³ do remontu dróg gminnych i wewnętrznych wraz z rozplantowaniem i wyrównaniem – 179 530,80 zł.

Środki na wydatki majątkowe w 2019 roku stanowiły kwotę 2 911 933,46 zł, przeznaczone były głównie na:

- 1) przebudowę dróg gminnych – 1 987 372,91 zł;
- 2) pomoc finansową udzieloną Powiatowi Hajnowskiemu w formie dotacji celowej w wysokości 98 154,00 zł z przeznaczeniem na opracowanie dokumentacji technicznej na odcinek drogi powiatowej;
- 3) dotację celową na dofinansowanie zakupu samochodu ratowniczo - pożarniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowokorninie – 260 000,00 zł;
- 4) zmianę sposobu użytkowania budynku po byłej mleczarni w Dubiczach Osocznych na Klub Integracji Społecznej – 456 918,05 zł;
- 5) dokonanie budowy napowietrznej sieci oświetlenia ulicznego w Postołowie oraz opracowanie dokumentacji projektowej na budowę oświetlenia ulicznego w Przechodach i w Sawinym Grodzie - 31 807,30 zł;
- 6) wykonanie przejścia kanalizacji do miejscowości Borysówka – 19 311,00 zł;
- 7) regulację systemu zaopatrzenia wodno - kanalizacyjnego na terenie Gminy Hajnówka – 35 901,20 zł;
- 8) realizację projektu "Poprawa warunków edukacji przedszkolnej w gminie Hajnówka" – 20 500,00 zł;

Na koniec 2019 roku budżet Gminy Hajnówka uchwalony był jako **deficytowy** tj. dochody były mniejsze niż wydatki. Planowany deficyt wynosił 339 628,00 zł. Wykonanie budżetu zamknęło się nadwyżką budżetową w wysokości 731 342,19 zł.

Stan długu na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosił 4 362 229,60 zł, w ciągu roku budżetowego spłacono 625 800,00 zł oraz po pozytywnym zaopiniowaniu przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Białymstoku możliwości spłaty kredytu przez Gminę Hajnówka zaciągnięto

kredyt w wysokości 625 800,00 zł z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów. Stan długu na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniósł 4 362 229,60 zł. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami nie może przekroczyć 15 % planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Wskaźnik gminy w roku 2019 wyniósł - 3,76 %. Natomiast łączna kwota długu gminy na koniec roku budżetowego nie może przekroczyć 60 % wykonanych ogółem dochodów gminy. Wskaźnik gminy na koniec roku wyniósł – 23 %. Kwota długu oraz sposób jego sfinansowania i relacji o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych spełnia wskaźniki spłaty zobowiązań w sposób następujący: wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań (wydatki bieżące z tytułu poręczeń i gwarancji + wydatki na obsługę długu + spłaty rat kapitałowych pożyczek i kredytów/dochody ogółem) – 3,76 % jest niższy od dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań obliczonego w oparciu o wykonanie 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) – 5,82 %.

Wynik z działalności bieżącej Gminy Hajnówka zamyka się tzw. nadwyżką operacyjną czyli dodatnią różnicą między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w wysokości 1 406 528,59 zł, co jest zgodne z dyspozycją zawartą w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 269 ze zmianami).

4. Infrastruktura techniczna

Kompetencje Gminy w zakresie realizacji infrastruktury technicznej zostały określone w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713). Polityka inwestycyjna gminy realizowana jest w oparciu o następujące dokumenty strategiczne o charakterze lokalnym:

- Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka na lata 2015 – 2020,
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023.

4.1. Infrastruktura drogowa

Długość publicznych dróg gminnych na obszarze gminy Hajnówka wynosi 79,378 km, z czego – 44,84 %, 35,594) stanowią drogi utwardzone o nawierzchni bitumicznej, betonowej oraz z kostki betonowej (w 2018 r. odpowiednio – 43,49 % (34,522 km). Pozostałą część – 56,51%, 44,856 km) stanowią drogi o nawierzchni żwirowej i gruntowe (w 2018 r. odpowiednio – 55,16 % (43,784 km).

Tabela 3. Sieć dróg gminnych w 2019 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość [km]	Rodzaj nawierzchni
1	108531B	Pasieczniki Duże – Orzeszkowo	2,411	bitumiczna
2	108532B	Orzeszkowo – Jagodniki	1,618	bitumiczna - 0,638km żwirowa – 0,98km
3	108533B	Orzeszkowo – Sosnówka	1,990	bitumiczna - 1,47km żwirowa – 0,51km
4	108534B	Olszyna – kol. Wygon	1,108	żwirowa
5	108535B	Nowoberezowo – Hajnówka	2,860	bitumiczna
6	108536B	Orzeszkowo – Wierchowoskie	1,520	bitumiczna
7	108537B	Dubiny – Sawiny Gród	1,348	bitumiczna
8	108538B	Skryplewo – dr. woj. Hajnówka-Nowosady	1,214	bitumiczna
9	108539B	Nowosady – Dubińska Ferma	1,035	bitumiczna

10	108540B	Mochnate – Dubicze Osoczne	2,990	bitumiczna
11	108541B	Nowosady – Sorocza Nóżka	0,385	bitumiczna
12	108542B	Zwodzieckie – Przechody – Smolany Sadek	1,286	bitumiczna – 0,225km żwirowa – 1,061km
13	108543B	Dubicze Osoczne – Chytra – Progale	2,880	bitumiczna
14	108544B	Grudówka – Dubiny	2,600	żwirowa
15	108545B	Nowokornino – Grudówka	3,400	bitumiczna
16	108546B	Czyżyki – Kotówka	3,500	żwirowa
17	108547B	Nowoberezowo – Czyżyki	2,187	bitumiczna
18	108548B	Sosnówka – Olszyna	0,475	żwirowa
19	108549B	Zatrostyniec – dr. pow. Hajnówka-Orzeszkowo	1,630	bitumiczna
20	108550B	Podtrostyniec – dr. gm. Pasieczniki Duże-Orzeszkowo	2,310	bitumiczna – 1,020km żwirowa – 1,29km
21	108551B	Bokówka – dr. pow. Hajnówka-Orzeszkowo	0,290	żwirowa
22	108552B	Pasieczniki Duże – dr. Woj. Hajnówka-Kleszczele	1,887	bitumiczna
23	108553B	Mochnate – Borek	3,465	żwirowa
24	108554B	Mochnate – dr. pow. Orla-Stary Kornin	1,391	żwirowa
25	108555B	Borek – Chytra	1,962	żwirowa
26	108556B	Stare Berezowo – Dubicze Osoczne	2,520	żwirowa
27	108557B	Stare Berezowo – Nowoberezowo	2,950	żwirowa
28	108558B	od drogi wojewódzkiej Hajnówka-Bielsk Podlaski do drogi gminnej Nowoberezowo-Hajnówka (przy cmentarzu)	1,327	bitumiczna
29	108559B	Wygoda – dr. woj. Bielsk Podlaski-Hajnówka	1,198	bitumiczna – 0,43km żwirowa – 0,768km
30	108560B	Nowokornino – Kotówka	2,640	bitumiczna – 0,26km żwirowa – 2,38km
31	108561B	Kotówka – Nowosady	3,540	żwirowa
32	108562B	Wasilkowo – dr. pow. Rzepiska-Golakowa Szyja	0,430	żwirowa
33	108563B	Borysówka – Olchowa Kładka	1,300	bitumiczna - 0,995km żwirowa – 0,228km kostka – 0,077km
34	108564B	Golakowa Szyja – dr. woj. Zabłudów-Hajnówka	0,230	żwirowa
35	108565B	Smolany Sadek – dr. woj. Zabłudów-Hajnówka	0,857	bitumiczna
36	108566B	od drogi wojewódzkiej Nowosady do Zwodzieckie	0,373	bitumiczna – 0,02km żwirowa – 0,353km
37	108567B	Dubiny – Lipiny	1,515	żwirowa
38	108568B	dr. gm. Dubiny-Lipiny – osiedle mieszkaniowe Lipiny	0,750	bitumiczna
39	108569B	Mochnate – Zbucz	2,200	żwirowa
40	108570B	ulica Graniczna	0,294	bitumiczna
41	108571B	ulica Torowa	1,978	bitumiczna – 0,41km żwirowa – 1,568 km
42	108572B	ulica Nowa	0,395	bitumiczna – 0,21km żwirowa – 0,185km
43	108573B	ulica Zajączka	0,204	bitumiczna
44	108574B	ulica Łąkowa	2,148	bitumiczna - 0,26km żwirowa – 1,626km kostka – 0,262km
45	108575B	ulica Cegielniana	0,311	bitumiczna
46	108576B	ulica Grzybowa	0,150	bitumiczna
47	108577B	ulica Wesola	0,138	bitumiczna
48	108579B	ulica Krótka	0,155	bitumiczna

49	108580B	ulica na Lipinach (nowa)	0,731	betonowa
50	108581B	od dr. gm. ul. Torowa do niecz. cmentarza w Dubinach	0,657	Gruntowo/żwirowa
51	108582B	od dr. gm. ul. Łąkowa do działki ozn. nr 522/14	0,196	bitumiczna
52	108583B	od drogi pow. Orzeszkowo -Topiło do drogi wewnętrznej w Orzeszkowie	0,179	bitumiczna
53	108584B	Od drogi pow. Orzeszkowo – Poryjewo do drogi gminnej Zatrostyniec	1,265	żwirowa
54	108585B	Od drogi powiatowej w Trywieży do granicy gminy	0,305	bitumiczna - 0,21km żwirowa - 0,095km
55	108586B	Od drogi powiatowej Orzeszkowo – Poryjewo do drogi gminnej w Orzeszkowie	0,700	żwirowa
RAZEM			79,378	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Pogrubiczną czcionką zaznaczono drogę przebudowaną w 2019 roku.

W październiku 2019 r. Gmina Hajnówka przystąpiła do realizacji II etapu inwestycji „Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej Borysówka - Olchowa Kładka” który składał się z trzech odcinków.

- odcinek pierwszy 544,10 m została położona nawierzchnia bitumiczna o szerokości 5 m na podbudowie wykonanej w I etapie,
  - odcinek drugi o długości 77,73 m ułożono nawierzchnię z brukowej kostki betonowej gr. 8 cm na posypce cementowo – piaskowej (szer. drogi 5 m),
  - odcinek trzeci o długości 450,5 m to droga wykonana z betonu asfaltowego (szerokość jezdni 5m),
- Koszt inwestycji - 1 280 017,84 zł, w tym:

- z Funduszu Leśnego Gmina otrzymała dofinansowanie wysokości - 560 000 zł,
- z Funduszu Dróg Samorządowych – 626 377,42 zł.

4.2. Infrastruktura wodno - ściekowa

Na terenie gminy Hajnówka funkcjonują dwa ujęcia wody podziemnej. Ujęcie w Nowoberezowie zaopatruje w wodę pitną miejscowości: Nowoberezowo, Nowokornino, Trywieża, Rzepiska, Borysówka, Wasilkowo, Kotówka, Smolany Sadek, Przechody, Nowosady, Sorocza Nózka, Dubińska Ferma, Bielszczyzna, Puciska, Czyżyki, Wygoda, Dubicze Osoczne, Chytra, Progale, Stare Berezowo i Mochnate. Ujęcie w Orzeszkowie zaopatruje w wodę pitną miejscowości: Orzeszkowo, Olszyna, Wygon, Łozice, Topiło, Pasieczniki Duże, Borek oraz część miejscowości Jagodniki gm. Dubicze Cerkiewne. Część miejscowości Gminy zaopatrywana jest również w wodę pitną z ujęcia w mieście Hajnówka i są to miejscowości: Dubiny, Lipiny, Sawiny Gród, Postołowo i Skryplewo, oraz z wodociągu Białowieża miejscowość Budy Leśne.

- W roku 2019 na terenie Gminy Hajnówka wykonano 19 przyłączy wodociągowych do indywidualnych budynków mieszkalnych ze środków finansowych ich właścicieli,
- Do sieci wodociągowej podłączonych jest 1705 podłączeń domowych i Gmina Hajnówka jest w 95 % zwodociągowana,
- Na terenie gminy funkcjonuje kanalizacja sanitarna z jedną oczyszczalnią ścieków w Mochnacie, do której podłączone są kanalizacje sanitarne następujących miejscowości: Mochnate, Stare Berezowo, Dubicze Osoczne, Chytra, Nowoberezowo, Czyżyki i Puciska. Część miejscowości gminy Hajnówka podłączonych są sieciami kanalizacyjnymi do miejskiej oczyszczalni ścieków w Hajnówce. Są to miejscowości: Orzeszkowo,

Zatrościniec, Podtrościniec, Wygoda, Bielszczyzna, Dubiny, Lipiny, Sawiny Gród, Postołowo, Nowosady, Sorocza Nózka, Zwodzieckie i Przechody.

- W roku 2019 do zbiorczej sieci kanalizacyjnej podłączonych zostało 13 sztuk przyłączy kanalizacyjnych wybudowanych przez indywidualnych właścicieli budynków.
- Ogółem na terenie gminy Hajnówka do zbiorczej sieci kanalizacyjnej w 2019 r. podłączonych było 1 277 budynków mieszkalnych co stanowi 70 % ogółu budynków mieszkalnych na terenie Gminy Hajnówka.
- Na terenie gminy Hajnówka funkcjonuje 90 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach nieskanalizowanych wybudowanych w latach 2012-2013 na działkach indywidualnych gospodarstw z udziałem dotacji ze źródeł zewnętrznych.
- Gmina Hajnówka posiada opracowaną dokumentację projektową na rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Lipiny oraz budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Trywieża, Nowokornino, Kotówka, Wasilkowo, Rzepiska, Borysówka, Olchowa Kładka i Golakowa Szyja. Powyższe miejscowości w przyszłości mają być podłączone do sieci kanalizacji sanitarnej w mieście Hajnówka.

W 2019 r. działania Wójta Gminy Hajnówka ze względu na ograniczony dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania koncentrowały się na bieżącym utrzymaniu istniejącej infrastruktury wodno – ściekowej. W 2019 r. opracowano dokumentację projektową na budowę odcinka sieci wodociągowej Dubicze Osoczne-Borek wraz z budową stacji ciśnieniowej. Obecnie woda dostarczana do okolicznych miejscowości ze stacji uzdatniania w Orzeszkowie jest dobrej jakości. Stan techniczny samej stacji uzdatniania wody jest niezadowolający, nie dostosowany do wymogów sanitarnych i obecnie obowiązujących przepisów. Przebudowa i rozbudowa stacji wymaga dużych nakładów finansowych. Gmina ze swych własnych środków finansowych nie jest w stanie zrealizować tego zadania. Realizacja projektu budowlanego ma na celu awaryjne przesłanie wody pitnej z ujęcia Nowoberezowo, które jest po gruntownej przebudowie i zapewnienie w wodę pitną miejscowości korzystających obecnie z ujęcia Orzeszkowo.

W 2019 roku wykonano przejście kanalizacji sanitarnej tłocznej pod przebudowywaną drogą wojewódzką nr 685 na wysokości skrzyżowania z drogą powiatową nr 1625B do miejscowości Borysówka. Przejście przeprowadzono metodą rozkopu połówkowego, pod drogą wojewódzką nr 685. Przedmiotowa inwestycja stanowi ważny element wpisujący się w dążenie władz samorządu terytorialnego do włączenia miejscowości położonych w północnej części gminy do systemu kanalizacji sanitarnej i przyłączenia do aglomeracji hajnowskiej.

W 2019 roku prowadzone były prace przy opracowaniu dokumentacji projektowych na istniejącej sieci kanalizacyjnej w miejscowości Czyżyki i Puciska. Obecnie ścieki bytowe z miejscowości Puciska i Czyżyki kierowane są do Nowoberezowa, a następnie do oczyszczalni w Mochnatem. Dokumentacja projektowa przewiduje skierowanie ścieków z Czyżyk i Pucisk do miejskiej oczyszczalni ścieków w Hajnówce. Dodatkowo zlecono opracowanie dokumentacji projektowej dla kanalizacji tłocznej na odcinku Kotówka-Czyżyki oraz Puciska-Wygoda. Zlecono także opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę urządzeń 6 szt. funkcjonujących przepompowni ścieków w Mochnatem, Starym Berezowie i Dubinach. Koszt opracowania dokumentacji projektowej wyniósł 27 000 zł.

Przedmiotowe nakłady w całości poniesiono ze środków własnych.

W 2019 roku Gmina Hajnówka podpisała porozumienie z Miastem Hajnówka w zakresie skierowania ścieków z w/w miejscowości do miejskiej oczyszczalni ścieków w Hajnówce.

4.3. Infrastruktura energetyczna.

Gmina Hajnówka zasilana jest w energię elektryczną z GPZ 110/15 kV Hajnówka zlokalizowanego na terenie miasta Hajnówka. Na terenie Gminy Hajnówka zlokalizowane są:

- 15,2 km sieci wysokiego napięcia,
- linie średniego napięcia (SN) o długości 146,2 km,
- linie niskiego napięcia o długości 85,23 km,
- 72 stacje transformatorowe,

W 2019 r. wydano warunki zabudowy dla 1 instalacji mikroelektrowni fotowoltaicznej o mocy do 1 MW. Ponadto w 2019 r. rozpoczęto działania zmierzające do pozyskania dofinansowania na rzecz wykonania instalacji fotowoltaicznych dla gospodarstw domowych Gminy Hajnówka.

Rozproszona infrastruktura OZE oprócz poprawy szeregu wskaźników związanych ze stanem środowiska wpłynęła również na poprawę bezpieczeństwa energetycznego w Gminie.

4.4. Mienie komunalne

Ogólna powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Hajnówka, zgodnie z ewidencją gruntów wynosi **185,3481 ha**⁸.

Na terenie Gminy Hajnówka grunty stanowiące własność Gminy Hajnówka występują w 25 obrębach geodezyjnych. Gmina posiada 3 działki na terenie gminy Narewka obr. Gruszki oraz 3 działki na terenie miasta Hajnówka. Ogółem gmina posiada **622** działki o łącznej pow. **185,3481 ha**.

Wartość inwentaryzacyjna gruntów na dzień **31 grudnia 2019 roku** stanowi kwotę **2 912 840,38 zł**.

Ponadto Gmina Hajnówka posiada 191,1668 ha gruntów we władaniu samoistnym i 8,4500 ha gruntów w użytkowaniu. W związku z tym, iż Gmina nie posiada tytułów własności do tych nieruchomości, nie są one ujęte w ewidencji gminnej.

Działki rolnicze są to w większości działki przekazane przez rolników na Skarb Państwa, które przeszły na własność Gminy w procesie komunalizacji, w dużej ilości są to działki dożywotniego użytkowania. Działki rolne stanowiące własność Gminy Hajnówka w większości są wydierżawiane do użytku rolniczego.

W 2019r. Gmina Hajnówka nabyła nieodpłatnie z mocy prawa nieruchomości o łącznej powierzchni 5,1276 ha.

Działkami budowlanymi określono zarówno te zabudowane budynkami takimi jak: szkoły, świetlice, remizy, oczyszczalnia ścieków, sklepy GS, oraz bazy SKR, budynki OSM, oraz budynki po byłych już nieżyjących dożywotnich użytkownikach (rencistach), do których brak jest postanowień spadkowych, jak również działki niezabudowane położone na terenach przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę. Inne tereny są to działki stanowiące kopalnie żwiru lub piasku, wysypiska śmieci oraz drogi.

W siedmiu działkach Gmina Hajnówka posiada udziały, są to następujące nieruchomości: obr. Nowoberezowo dz. nr geod. 342/2 pow. 0,1437 ha – udz. 48/180, dz. nr geod. 342/3 pow. 0,1565 ha – udz. 2/12, dz. nr geod. 342/29 pow. 0,0345 ha – udz. 2/10, dz. nr geod. 342/47 pow. 0,1147 ha – udz. 15/16; obr. Nowosady dz. nr geod. 521/4 pow. 0,3586 ha – udz. 1/3; obr. Borysówka dz. nr 184/1, pow. 0,1193 ha – udz. 1/2; obr. 1 Hajnówka dz. nr 1502/49, pow. 0,4119 ha – udz. 458/2830).

W wykazie mienia gminnego nie są ujęte działki związane z funkcjonowaniem oświaty, tj. 4 działki (obr. Dubiny: dz. nr geod. 639 o pow. 0,7600 ha, nr geod. 1124/4 o pow. 0,5514 ha, nr geod.

⁸ W 2018 r. odpowiednio 569 działek o łącznej powierzchni 179,5945 ha,

1124/6 o pow. 1,5429 ha, obr. Nowokornino dz. nr geod. 149 o pow. 1,9400 ha) o łącznej pow. 4,7943 ha – przekazane w trwały zarząd szkołom w Dubinach i Nowokorninie.

Tabela 4. Stan gruntów.

STAN GRUNTÓW STANOWIĄCYCH MIENIE GMINY HAJNÓWKA
stan na dzień 31.12.2019r.

Wieś	Ilość działek	z tego			Powierzchnia gruntów
		rolne	budowlane	inne	
Bielszczyszna	13	1	-	12	5,2194
Borysówka⁹	27	4	5	18	8,5315
Borek	5	2	2	1	1,5600
Czyżyki¹⁰	18	2	6	10	8,1702
Chytra	39	10	1	28	16,8461
Dubicze Osoczne	11	3	5	3	3,4829
Dubiny¹¹	122	21	7	94	25,4069
Kotówka	16	7	2	7	7,0600
Lipiny¹²	42	6	17	19	7,1922
Łozice¹³	8	-	-	8	2,1300
Mochmate	14	3	6	5	5,1401
Nowoberezowo¹⁴	35	11	10	14	17,4540
Nowokornino¹⁵	18	4	3	11	9,9700
Nowosady¹⁶	79	27	11	41	15,4104
Olchowa Kładka	7	-	-	7	0,5755
Orzeszkowo¹⁷	62	24	13	25	18,3788
Pasieczniki Duże	42	-	1	41	8,0814
Postołowo	1	-	-	1	0,4500

⁹ W 2018 r. - odpowiednio: ilość działek – 28, rolne - 4, budowlane - 7, inne – 18, powierzchnia gruntów - 8,6015.

¹⁰ W 2018 r. - razem - 15, rolne – 2, budowlane – 6, inne – 7, powierzchnia gruntów – 7,6202.

¹¹ W 2018 r. - razem - 89, rolne – 23, budowlane – 7, inne – 59, powierzchnia gruntów – 24,2552.

¹² W 2018 r. - razem – 33, rolne – 6, budowlane – 17, inne – 10, powierzchnia gruntów – 6,0035.

¹³ W 2018 r. w Łozicach brak jest nieruchomości stanowiących własność Gminy Hajnówka.

¹⁴ W 2018 r. - razem - 34, rolne – 10, budowlane – 10, inne – 14, powierzchnia gruntów – 17,3141.

¹⁵ W 2018 r. - razem – 17, rolne – 4, budowlane – 2, inne – 11, powierzchnia gruntów – 9,9000.

¹⁶ W 2018 r. - razem – 78, rolne – 26, budowlane – 11, inne – 41, powierzchnia gruntów – 14,9304.

¹⁷ W 2018 r. - razem – 61, rolne – 23, budowlane – 13, inne – 25, powierzchnia gruntów – 18,5057.

Rzepiska	9	6	3	-	6,1185
Sawiny Gród	3	-	1	2	0,3456
Skryplewo	2	-	-	2	0,5900
Stare Berezowo¹⁸	9	3	2	4	5,1968
Trywieża¹⁹	18	12	3	3	4,1327
Wasilkowo²⁰	6	3	2	1	2,6076
Wierzchowskie	1	-	-	1	0,2200
Wygoda	9	1	-	8	4,3300
UG Hajnówka	3	-	1	2	0,5209
Gm. Narewka (Gruszki)	3	-	-	3	0,2266
RAZEM²¹ :	622	150	101	371	185,3481

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

W zasobach Gminy Hajnówka znajdują się następujące budynki:

4.4.1. Budynki związane z administracją:

1. Budynek **Centrum Ekumeniczno-Etnograficznego** (na działce nr geod. 676 obr. Dubiny) – **pow. użytkowa 369,57 m²** - wartość 1 762 005,49,
2. Budynek **remizo-świetlicy w Mochnatem** (na działce nr geod. 469/4 obr. Mochnate) – **pow. użytkowa – 514,00 m²** - wartość 234 479,20,
3. Budynek **byłej szkoły w Nowoberezowie** (na działce nr geod. 170/3 obr. Nowoberezowo) - **pow. 340,21 m²** - wartość 43 175,09,
4. Budynek **byłej szkoły w Mochnatem** (na działce nr geod. 196 obr. Mochnate) - **pow. użytkowa - 346,00 m²** - wartość 23 590,92,
5. Budynek **byłej szkoły w Orzeszkowie** (na działce nr geod. 238 obr. Orzeszkowo) - **pow. użytkowa - 139,36 m²** - wartość 11 117,43,
6. **Klub Integracji Społecznej w Dubiczach Osocznych** (na działce nr geod 200/1 obr. Dubicze Osoczne) – **pow. użytkowa 52,61 m²** - wartość 486 488,19,

4.4.2. Budynki mieszkalne:

1. **Nowosady:** na działce nr geod. 717/2 budynek o **pow. użytkowej 84,77 m²**, wartość – 50 000,00 zł

4.4.3. Budynki gospodarcze:

Borysówka:

¹⁸ W 2018 r. - razem – 10, rolne – 5, budowlane – 2, inne -3, powierzchnia gruntów – 5,1968.

¹⁹ W 2018 r. - razem – 19, rolne – 13, budowlane – 3, inne – 3, powierzchnia gruntów – 4,4127.

²⁰ W 2018 r. - razem – 5, rolne – 2, budowlane – 2, inne – 1, powierzchnia gruntów – 2,4100.

²¹ W 2018 r. - ogółem – razem – 569, rolne – 151, budowlane – 101, inne – 317, powierzchnia gruntów 179,595.

- na działce nr geod. 213 - **pow. użytkowa - 60,00 m²**, wartość – 4 870,14 zł,

Nowosady:

- na działce nr geod. 717/2 - **pow. użytkowa 92,00 m²**, wartość – 8 000 zł,

- na działce nr geod. 717/2 - **pow. użytkowa 40,00 m²**, wartość – 3 000 zł,

Dubiny:

- na działce nr geod. 775 - **pow. użytkowa - 8,00 m²**, wartość – 128,40 zł,

- na działce nr geod. 676 - **pow. użytkowa – 84,00 m²**, wartość – 13 537,22 zł,

Nowoberezowo:

- na działce nr geod. 170/3 - **pow. użytkowa - 49,50 m²**, wartość – 4 480,51 zł,

Orzeszkowo:

- na działce nr geod. 151 - **pow. użytkowa – 30,60 m²**, wartość – 13 733,80 zł,

4.4.4. Budynki na terenie Miasta Hajnówka:

Na terenie Miasta Hajnówka Gmina posiada część budynku biurowego i gospodarczego położonych na działce nr geod. 1502/49 o pow. 0,4119 ha (udział w gruncie - 458/2830; pow. użytkowa budynku biurowego 424 m² - wartość 159 724,38 zł pow. użytkowa bud. gospodarczego 34 m² - wartość 4 057,51 zł.

4.4.5. Garaże:

1. **Orzeszkowo:** garaż blaszany (nietrwale związany z gruntem) o pow. 75 m², stanowiący wartość 37 607,75 zł,

2. **Dubiny:** dwa garaże blaszaki (nietrwale związane z gruntem), o pow. 75 m² każdy, stanowiące wartość łącznie 48 817,27 zł.

4.4.6. Budynki oddane w użytkowanie:

Na nieruchomości oznaczonej nr geod. 238 o pow. 1,4700 ha położonej w obr. Orzeszkowo znajdują się następujące budynki: budynek szkoły – pow. użytkowa 908 m² stanowiący wartość **193 738,85 zł**, budynek gospodarczy – pow. użytkowa 48 m² stanowiący wartość **13 733,80 zł** oraz ogrodzenie o wartości **5 840,33 zł – oddane w użyczenie.**

4.4.7. Część opisowa dotycząca wynajmu lokali i dzierżawy gruntów gminnych:

1. Na dzień 31 grudnia 2019r. wydzierżawionych było 57 działek rolnych.

2. W wynajmie znajdują się:

- lokal użytkowy o pow. 72,62 m² (budynek ośrodka zdrowia), znajdujący się na działce nr geod. 170/2 o powierzchni 0,12 ha, obr. Nowoberezowo,

- lokal socjalny o pow. 39,47 m² (budynek mieszkalny), znajdujący się na dz. nr geod. 717/2 obręb Nowosady (Nowosady Nr 134/1).

4.4.8. Część opisowa dotycząca wieczystego użytkowania gruntów gminnych:

W użytkowaniu wieczystym znajdują się następujące działki:

- działka nr geod. 228/4 o powierzchni 0,03 ha, obr. Orzeszkowo,

- działka nr geod. 689 o powierzchni 0,02 ha, obr. Orzeszkowo,

- działka nr geod. 700/4 o powierzchni 0,0651 ha, obr. Nowosady,

- działka nr geod. 553/6 o powierzchni 0,0716 ha, obr. Nowosady,
- działka nr geod. 192 o powierzchni 0,09 ha, obr. Borysówka,
- działka nr geod. 181/2 o powierzchni 0,05 ha, obr. Mochnate;

Łączna powierzchnia działek – 0,3267 ha. Są to działki zabudowane budynkami stanowiącymi odrębny od gruntu przedmiot własności.

5. Oświata i wychowanie

W 2019 roku Gmina Hajnówka była organem prowadzącym dla:

1. Szkoły Podstawowej w Dubinach,
2. Szkoły Podstawowej w Nowokorninie,
3. Punktu Przedszkolnego „Kraina Radosnych Maluchów” przy Szkole Podstawowej w Dubinach.

Ponadto, w gminie w 2019 r. funkcjonowała Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Orzeszkowie prowadzona przez Stowarzyszenie „Edukator” w Łomży, dla której Gmina Hajnówka była jedynie organem rejestrującym.

Dzieci w wieku do lat 3 miały zapewnioną opiekę w Klubie Dziecięcym "Maluszek - Tytusek" w Lipinach prowadzonym przez Mieczysława Jana Ogieńko, który 30 maja 2019 r. przekształcił się w Żłobek "Maluszek – Tytusek”.

5.1. Organizacja szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Hajnówka

W roku szkolnym 2019/2020 (stan na 31.12.2019 r.) do szkół podstawowych na terenie Gminy Hajnówka uczęszczało 174 uczniów. Klasy gimnazjalne funkcjonowały do 31.08.2019. Uczęszczało do nich 14 uczniów. Liczbę dzieci i młodzieży uczęszczających do poszczególnych szkół przedstawia Tabela nr 5.

Tabela nr 5. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do poszczególnych szkół na terenie Gminy Hajnówka (stan na 31.12.2019 r.)

Nazwa szkoły	Liczba dzieci ogółem, w tym:		Liczba oddziałów	Średnia liczba uczniów w oddziale (w przybliżeniu)
	w szkole podstawowej	w gimnazjum (do 31.08.2019 r.)		
Szkoła Podstawowa w Dubinach	130	14	9 (do 31.08.2019 r.)	16 (do 31.08.2019 r.)
		-	8 (od 01.09.2019 r.)	16 (16,25) (od 01.09.2019 r.)
Szkoła Podstawowa w Nowokorninie	23	-	6	4 (3,83)
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Orzeszkowie	21	-	7	3
Razem	188		22 (do 31.08.2019 r.)	9 (8,55) (do 31.08.2019 r.)
	174	14		8 (8,29) (od 01.09.2019 r.)
	174		21 (od 01.09.2019 r.)	8 (8,29) (od 01.09.2019 r.)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

5.2. Nauka języków obcych

W szkołach podstawowych odbywała się nauka języka obcego – języka angielskiego –

uczyło się 174 uczniów, drugiego języka obcego – języka rosyjskiego uczyło się 50 uczniów, natomiast języka białoruskiego uczyło się 122 uczniów.

W Szkole Podstawowej w Dubinach 1 uczeń kl III Gimnazjum korzystał z nauczania indywidualnego w związku z niepełnosprawnością ruchową.

Absolwenci oraz uczniowie niepromowani

W 2019 r. szkoły ukończyło 38 uczniów, w tym w odniesieniu do poszczególnych szkół: Szkoła Podstawowa w Dubinach – 28 uczniów, Szkoła Podstawowa w Nowokorninie – 5, Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Orzeszkowie – 5. Z kolei do kolejnej klasy nie otrzymał promocji 1 uczeń klasy II Szkoły Podstawowej w Dubinach na wniosek rodziców i Rady Pedagogicznej.

5.3. Stypendia o charakterze motywacyjnym

Uczniowie gminnych szkół podstawowych otrzymują stypendia o charakterze motywacyjnym w formie jednorazowego stypendium za wyniki w nauce oraz osiągnięcia artystyczne i sportowe. Stypendia są przyznawane przez Wójta Gminy Hajnówka na podstawie kryteriów określonych w regulaminie przyznawania stypendium Wójta Gminy Hajnówka. W 2019 r. Wójt Gminy Hajnówka przyznał stypendia w okresie styczeń – sierpień dla 8 uczniów:

- a) Szkoła Podstawowa w Dubinach – 7 stypendiów za wyniki w nauce,
- b) Szkoła Podstawowa w Nowokorninie – 1 stypendium za wyniki w nauce,

oraz w okresie wrzesień – grudzień dla 3 uczniów:

- a) Szkoła Podstawowa w Dubinach – 2 stypendia za wyniki w nauce
- b) Szkoła Podstawowa w Dubinach – 1 stypendium za osiągnięcia sportowe

Kwota wypłaconych stypendiów wyniosła 4 200 zł.

5.4. Stypendia o charakterze socjalnym

Na podstawie art. 90b ustawy o systemie oświaty Gmina Hajnówka przyznaje pomoc materialną o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych. Jest ona skierowana do uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Hajnówka. W 2019 roku otrzymali ją ci uczniowie, w rodzinach których dochód na jedną osobę nie przekroczył 528 zł netto. W okresie styczeń - sierpień 2019 r. stypendium socjalne otrzymało 26 uczniów, natomiast w okresie wrzesień - grudzień 2019 r. – 14 uczniów. Na dzień 31.12.2019 r. na stypendia socjalne wydatkowano kwotę 30 444 zł. Pomoc ta była finansowana w 80% ze środków budżetu państwa i 20% ze środków budżetu gminy.

5.5. Osiągnięcia uczniów w konkursach

W Szkole Podstawowej w Nowokorninie uczniowie odnieśli sukcesy w konkursach:

- a) I i trzy III miejsca – „Gawęda Białoruska 2019”,
- b) III miejsce – Eliminacje rejonowe konkursu „Rodnaje Słowo”,
- c) I miejsce oraz wyróżnienie- Konkurs poetycki – „Moja mała Ojczyzna”,
- d) I, II i III miejsce – Konkurs „Poznaj Białoruś”.

W Szkole Podstawowej w Dubinach uczniowie odnieśli sukcesy w konkursach:

- a) II miejsce na szczęblu województwa w II edycji konkursu „Nakręć się na Zawód”,
- b) II miejsce na szczęblu województwa w konkursie „Komiks inspirowany lekturą z postaciami literackimi przez epoki”,
- c) II miejsce i wyróżnienie w konkursie recytatorskim z języka białoruskiego „Ojczyście słowo” (etap powiatowy),
- d) III miejsce w Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy Pożarniczej- etap powiatowy,
- e) III miejsce w powiecie w „II Międzyszkolnym Konkursie na Rozwinięcie Dziesiątne Liczby Pi”,
- f) XXIII Bieg o Puchar Burmistrza Miasta Hajnówka: w kategorii rocznik 2009-10- II i IV miejsce, w kategorii rocznik 2008- V miejsce, w kategorii rocznik 2007- VI miejsce,
- g) VIII Międzynarodowe Mistrzostwa Michałowa w pływaniu: w stylu grzbietowym- I miejsce oraz w stylu dowolnym i motylkowym- II miejsce.

5.6. Wydatki na oświatę

W przeliczeniu na 1 ucznia rocznie, wydatki na poszczególne szkoły kształtowały się następująco:

- a) Szkoła Podstawowa w Dubinach –14 000,08 zł
- b) Szkoła Podstawowa w Nowokorninie– 34 640,82 zł

Wydatki gminy na oświatę wynosiły **4 756 646,58 zł**, z czego **2 852 214,00 zł (60%)** pokryte zostało z subwencji oświatowej oraz **72 956,00 zł (1,53%)** z dotacji celowej na wychowanie przedszkolne, przekazanej z budżetu państwa.

5.7. Dotacja celowa na zakup podręczników

W 2019 roku 175 uczniów ze wszystkich 3 szkół korzystało z podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych zakupionych w ramach dotacji celowej. Gmina Hajnówka otrzymała na ten cel kwotę 15 972,88 zł.

5.8. Dowóz uczniów do szkół

Z początkiem sierpnia 2019 r. został wyłoniony w drodze zapytania ofertowego nowy wykonawca usługi dowozu uczniów do szkół – Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA SA, który w ramach podpisanej umowy do 30 czerwca 2022 r. będzie dowoził autobusami szkolnymi uczniów do wszystkich szkół z terenu Gminy Hajnówka. Uczniowie podczas dowozu do szkoły mają zapewnioną opiekę. Od września 2019 r. 159 uczniów, stanowiących 71 % wszystkich uczniów, dojeżdżało do szkoły zorganizowanym przez gminę środkiem transportu publicznego. W 2019 r. Gmina wydatkowała na dowóz uczniów do szkół 204 521,40 zł.

Wójt Gminy Hajnówka podpisał z sześcioma opiekunami uczniów niepełnosprawnych dojeżdżających do specjalnych szkół i przedszkoli na terenie Miasta Hajnówka umowy na zwrot kosztów dojazdu samochodem prywatnym. Wydatki na powyższy cel stanowiły w roku 2019 kwotę 12 046 zł.

5.9. Remonty obiektów szkolnych

W roku 2019 przeprowadzono drobny remont budynku szkolnego Szkoły Podstawowej w Nowokorninie. Remont dotyczył naprawy schodów zewnętrznych szkoły. Z budżetu gminy wydatkowano kwotę 205,45 zł na materiały.

W Szkole Podstawowej w Dubinach wykonano drobne prace konserwatorskie wewnątrz

budynku oraz naprawiono schody zewnętrzne. Na materiały wydatkowano kwotę 694,15 zł.
Wszelkie prace remontowe wykonali pracownicy brygady remontowej Urzędu Gminy.

5.10. Likwidacja Szkoły Podstawowej w Nowokorninie

W 2019 r. podjęto szereg działań niezbędnych do przeprowadzenia procedury likwidacji Szkoły Podstawowej w Nowokorninie. 25 stycznia 2019 r. została podjęta uchwała o Nr V/36/2019 w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Nowokorninie. W ślad za tym 15 lutego 2019 r. zostało wysłane wystąpienie do Kuratorium Oświaty w Białymstoku o wydanie opinii w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Nowokorninie. Pismem z dnia 19 marca 2019 r. o nr PSP. 542.3.2019 uzyskano negatywne postanowienie Kuratorium Oświaty w Białymstoku w sprawie zamiaru likwidacji szkoły. Ministerstwo Edukacji Narodowej w Warszawie utrzymało w mocy postanowienie Kuratorium Oświaty w Białymstoku.

5.11. Realizacja uchwał oświatowych

W roku 2019 zostało podjętych 17 uchwał Rady Gminy Hajnówka z zakresu oświaty. W stosunku do powziętych uchwał nie zapadły rozstrzygnięcia nadzorcze oraz nie miało miejsca uchylene uchwały w części lub całości. Realizacja powziętych uchwał dotyczyła przede wszystkim:

- przekazywanej dotacji dla Żłobka „Maluszek Tytusek”,
- zawartego porozumienia międzygminnego z innymi gminami w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3,
- regulaminu wynagradzania nauczycieli,
- planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych oraz oddziałów przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Hajnówka,
- stwierdzenia zakończenia działalności dotychczasowego gimnazjum.

5.12. Organizacja wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Hajnówka

W 2019 roku na terenie Gminy Hajnówka funkcjonowały 2 oddziały przedszkolne, w tym jeden samorządowy w Szkole Podstawowej w Nowokorninie oraz jeden niepubliczny w Szkole Podstawowej w Orzeszkowie a także Punkt Przedszkolny w Dubinach. Od września 2019 r. przy Szkole Podstawowej w Dubinach zorganizowano także oddział przedszkolny. We wszystkich przedszkolach na terenie gminy wychowaniem przedszkolnym objętych było 93 dzieci, w tym w przedszkolach samorządowych 73 dzieci. Ponadto na terenie Gminy Hajnówka funkcjonuje opieka dla dzieci w wieku żłobkowym do 3 roku życia. Żłobek Maluszek Tytusek dysponuje 18 miejscami. W 2019 roku dotacja dla Żłobka Maluszek Tytusek w Lipinach wyniosła 16 939,95 zł. Szczegółowe dane dotyczące liczby dzieci w poszczególnych placówkach przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 6. Liczba dzieci realizujących wychowanie przedszkolne na terenie Gminy Hajnówka (stan na 31.12.2019 r.)

Nazwa placówki	Liczba dzieci
Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Dubinach	48
Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Nowokorninie	4
Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Orzeszkowie	4
Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Dubinach	21
Żłobek Maluszek Tytusek w Lipinach	16
Razem	93

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

5.13. Kadra nauczycielska

Kadra nauczycielska według stopnia awansu zawodowego w gminnych szkołach oraz placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2019/2020 (stan na 31.12.2019 r.) wynosiła łącznie 31,69 etatów nauczycielskich, w tym ze stopniem awansu zawodowego: stażysta – 1,22, kontraktowy – 3,06, mianowany – 3,53 oraz dyplomowany – 23,88 etatu. (Szczegółowe dane zostały zaprezentowane w Tabeli nr 7, 7a, 7b).

Tabela nr 7. Stan zatrudnienia w gminnych szkołach i przedszkolach na dzień 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Zatrudnienie ogółem
	Osoby
Nauczyciele w szkołach i w punktach	42
Obsługa w szkołach	15

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Tabela nr 7a. Nauczyciele zatrudnieni w gminnych szkołach i przedszkolach według stopnia awansu zawodowego w osobach (stan na 31.12.2019 r.)

Nazwa szkoły	Stopień awansu zawodowego w osobach			
	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
Szkoła Podstawowa w Dubinach	-	2	5	20
Szkoła Podstawowa w Nowokorninie	1	2	-	10
Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Dubinach	-	-	-	2
Razem	1	4	5	32

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

Tabela nr 7b. Nauczyciele zatrudnieni w gminnych szkołach i przedszkolach według stopnia awansu zawodowego w etatach (stan na 31.12.2019 r.)

Nazwa szkoły	Stopień awansu zawodowego w etatach			
	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
Szkoła Podstawowa w Dubinach	-	2,00	3,53	15,59
Szkoła Podstawowa w	1,22	1,06	-	6,29

Nowokorninie				
Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Dubinach	-	-	-	2,00
Razem	1,22	3,06	3,53	23,88

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

W 2019 r. odbyły się konkursy na dyrektorów gminnych szkół podstawowych, w wyniku których wyłoniono w drodze konkursu niżej wymienionego dyrektora:

1. Szkoła Podstawowa w Dubinach – Pani Alina Ginszt
2. Szkoła Podstawowa w Nowokorninie – do konkursu nie zgłosił się żaden kandydat

Po uzgodnieniu z Podlaskim Kuratorem Oświaty, powierzono pełnienie obowiązków dyrektora Szkoły Podstawowej w Nowokorninie dla Pani Ewy Moroz na okres 10 miesięcy.

5.14. Realizacja projektów w Szkole Podstawowej w Dubinach

Projekt „Dobry zawód – fajne życie – popularyzacja kształcenia zawodowego w województwie podlaskim” realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa III - Kompetencje i kwalifikacje, Działanie 3.3. – Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki, Poddziałanie 3.3.1. – Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki. Głównym celem Projektu była popularyzacja kształcenia zawodowego, zarówno wśród młodzieży szkół gimnazjalnych, jak i ich rodziców, którzy odgrywają kluczową rolę w planowaniu ścieżki edukacji swoich dzieci. Uczniowie poznali walory i możliwości, ale głównie korzyści, jakie mogą osiągnąć młodzi ludzie, wybierając dalszą edukację prowadzącą do uzyskania uprawnień do pracy w określonym zawodzie i na konkretnym stanowisku.

Projekt pt. „Puszcza i ludzie” nr POIS.02.04.00-00-0075/16-00 współfinansowany z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, działanie 2.4 Ochrona Przyrody i edukacja ekologiczna, oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Projekt miał na celu podniesienie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej. Uczniowie wzięli udział w: zajęciach terenowych, warsztatach filmowych „Zaakceptuj żubra”.

Gmina Hajnówka realizuje projekt w jednej grupie Oddziału Przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Dubinach pt. *„Poprawa warunków edukacji przedszkolnej w Gminie Hajnówka”*, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej III KOMPETENCJE I KWALIFIKACJE, Działanie 3.1. Kształcenie i edukacja, Poddziałania 3.1.1. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej. Projekt realizowany jest w okresie od 1 lipca 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r. Wartość projektu wynosiła 327 638,05 zł, z tego dofinansowanie z EFS 274 925,39 zł. W ramach realizacji projektu od lipca 2019 r. w Oddziale Przedszkolnym w Szkole Podstawowej w Dubinach ze środków projektowych dostosowano i wyposażono salę przedszkolną dla 18 dzieci w wieku przedszkolnym z terenu gminy Hajnówka. Zakupiono pomoce dydaktyczne i doposażono plac zabaw. Koszt adaptacji pomieszczenia i jego wyposażenia wyniósł blisko 80 tys. zł. W trakcie realizacji projektu 4 nauczycieli z Oddziałów Przedszkolnych w celu podniesienia kompetencji,

ukończyło i otrzymało certyfikaty i zaświadczenia w zakresie Diagnostyki i Terapii Ręki I i II stopnia (09.02.2020 r.), kolejne szkolenia zostaną przeprowadzone w 2020 r.

Projekt „*Transgraniczne tradycje weselne w kontekście historycznym i współczesnym przekazie dla młodego pokolenia*” dofinansowany zgodnie z decyzją Wspólnego Komitetu Monitorującego z dnia 17.04.2019 i Umową Grantową nr PLBU.01.01.00-20-0899/19-00 z Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa. Kwota dofinansowania 5 615,64 €. Partnerzy projektu: SP w Dubinach, SP nr 4 w Hajnówce, Stowarzyszenie Kulturalne „Pocztówka”, Gmina Widomla na Białorusi. Zaplanowane zajęcia: teatralne, tkackie, kulinarne itp., wszystkie związane z tradycją weselną.

W dniu 29.07.2019r. została złożona dokumentacja w odpowiedzi na konkurs nr RPPD.03.01.02-IZ.00-20- 001/19 w ramach Działania 3.1 Kształcenie i edukacja, Poddziałanie 3.1.2. Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej w zakresie kształcenia ogólnego, ukierunkowanej na rozwój kompetencji kluczowych. Tytuł projektu „*Dobra edukacja*”. Wartość projektu 709 129,88 zł, dofinansowanie 638 216,88 zł. Działania i zadania: wyposażenie szkoły w nowoczesne materiały dydaktyczne i narzędzia TIK, pracownice przedmiotowe, szkolenia dla nauczycieli, zajęcia dla uczniów, pomoc stypendialna dla uczniów, zajęcia naukowo- techniczne, zajęcia TIS.

„*Ferie z Ekonomią*”- organizator Fundacja "Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej - Counterpart Fund", realizator SP w Dubinach. Głównym celem projektu było kształtowanie wiedzy, postaw przedsiębiorczych i rozwój umiejętności w zakresie bankowości, w tym produktów bankowych, sposobów planowania i zarządzania finansami osobistymi i firmy oraz budżetem domowym a także analizy rynku pracy wśród uczniów klas VII-VIII, uczących się w 50 szkołach podstawowych z terenów wiejskich w Polsce. W pierwszym tygodniu ferii zimowych uczniowie korzystali z edukacyjnych gier i zabaw, dzięki którym przyswajali wiedzę ekonomiczną. Dodatkowo w celu uzupełnienia wiedzy, uczniowie odwiedzili lokalnego przedsiębiorcę oraz bank. Drugi etap projektu zrealizowany 2 miesiące po zakończeniu ferii. Zadaniem uczniów było przygotowanie pracy projektowej – modelu biznesowego własnej firmy.

Projekt „*Profesjonalni przywódcy w oświacie na terenie województwa podlaskiego*”. Projekt realizowany był w ramach Priorytetu II Programu Operacyjnego Wiedza Edukacji Rozwój (POWER) Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty. Partnerzy projektu: Towarzystwo AMICUS w Białymstoku-partner wiodący oraz Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku. Projekt miał na celu poprawę funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy. W wyniku projektu podniesiona została skuteczność zarządzania instytucją oświaty, przy wykorzystaniu kompleksowego modelu wspierania pracy, czyli systemu wspomagania placówek oświatowych w sposób służący efektywnemu kształtowaniu kompetencji kluczowych uczniów, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy, właściwych postaw uczniów, nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.

6. Kultura, sport i rekreacja

Gmina Hajnówka realizuje zadania z zakresu kultury, sportu i rekreacji samodzielnie lub za pośrednictwem samorządowej instytucji kultury, którą jest Gminne Centrum Kultury w Dubinach. Zgodnie z brzmieniem § 10, ust. 1 Uchwały Nr IV/13/15 Rady Gminy Hajnówka z dnia 27 stycznia

2015 r. w sprawie połączenia instytucji kultury i nadania Statutu Gminnego Centrum Kultury - nadzór nad działalnością Centrum sprawuje Wójt.

6.1. Streszczenie sprawozdania merytorycznego samorządowej jednostki kultury za 2019 r.

- GCK prowadziło działalność w oparciu o 16 obiektów świetlic wiejskich wraz z terenami rekreacyjnymi okalającymi świetlice,

- **Zatrudnienie:**

- 6 pracowników w ramach umowy o pracę (5 etatów),
- 1 pracownik na podstawie umów zwartych z Urzędem Pracy w Hajnówce,
- 1 instruktorów muzyki – umowa zlecenie,

- **Działalność kulturalno – oświatowa:**

Przy GCK działają zespoły: Żawaranki (przy OSP Mochnate) oraz zespół wokально-instrumentalny "LOTOS" z Dubin. Obie grupy aktywnie uczestniczyły w wydarzeniach kulturalnych w regionie z powodzeniem reprezentując gminę Hajnówka.

W trakcie 2019 r. przeprowadzono 22 wydarzenia mające charakter jednorazowy jak i cykliczny. Ponadto przeprowadzono projekcje filmu dokumentalnego „Koncert Życzeń” w 9 świetlicach. W okresie świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia zorganizowano zajęcia i warsztaty kultywujące tradycję świąt w naszym regionie. W czasie ferii zimowych, świątecznych i wakacji w świetlicach prowadzono zajęcia dla dzieci.

Na wydarzenia kulturalne (pikniki, festyny, festiwale) promujące dziedzictwo kulturowe gminy Hajnówka w 2019 roku przeznaczono 35 613 zł. **Środki finansowe w całości pochodziły z darowizn i sponsoringu.** Natomiast pozostałe zajęcia statutowe realizowane były w oparciu o środki własne budżetu jak i również pozyskane dofinansowanie.

Dodatkowo w ramach otrzymanych darowizn zakupiono 100 składanych krzesełek na potrzeby realizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych w Gminie Hajnówka.

Zakończono realizację projektu „Rozwój potencjału Gminnego Centrum Kultury w Dubinach w zakresie kultywowania i ochrony dziedzictwa kultury niematerialnej poprzez zakup wyposażenia”. Projekt zrealizowany w ramach RPOWP 2014-2020. Dzięki realizacji projektu zakupiono scenę mobilną, ploter, akordeon, laptop oraz nowoczesny sprzęt nagłaśniający w skład którego wchodzi: zestaw głośników estradowych – 5 szt, 1 mikser, 2 mikrofony pojemnościowe, 4 mikrofony dynamiczne, zestaw mikrofonowy bezprzewodowy oraz okablowanie. Zakupione wyposażenie przyczyni się do poprawy warunków prowadzenia działalności kulturalnej, w szczególności poprzez stworzenie zaplecza infrastrukturalnego do ochrony dziedzictwa kultury niematerialnej regionu Puszczy Białowieskiej – pieśni ludowej.

- **Współpraca z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi - zrealizowane wydarzenia:**

- zorganizowano „Piknik z LGD w Chytrej” w ramach współpracy z Lokalną Grupą Działania Puszcza Białowieska oraz Wójt Gminy Hajnówka,
- w ramach współpracy z Kołami Gospodyń Wiejskich Gminy Hajnówka zorganizowano zajęcia rekreacyjno - rozrywkowe dla dzieci i młodzieży w czasie wakacji,
- w ramach współpracy z BTSK oraz przy wsparciu Wójt Gminy zrealizowano Białoruski Festyn Ludowy w Dubinach,
- w ramach współpracy z Fundacją Oni To My został zrealizowany projekt pt. „Akademia Rękodzieła”, podczas którego przeprowadzono warsztaty z cyklu Etno-Inspiracje,

- w ramach współpracy ze stowarzyszeniem Krynica i wsparciu Wójta Gminy Hajnówka zrealizowano IX Bulwa Fest w Lipinach,
- z inicjatywy radnych, sołtysów, Kół Gospodyń Wiejskich jak i mieszkańców gminy Hajnówka przeprowadzono szereg wydarzeń mających na celu promocję oraz upowszechnianie wielokulturowości naszego regionu.

•Biblioteka Publiczna:

- na dzień 31.12.2019 r. księgozbiór biblioteki liczył 9 465 pozycji – z czego 318 zostało zakupionych w 2019 r. (w tym 149 pochodziło z programu dotacji Ministerstwa Kultury, Programu Biblioteki Narodowej, 169 – stanowił zakup ze środków samorządowych),
- w 2019 r. zarejestrowano w bibliotece 214 czytelników,
- bibliotekę w ciągu roku odwiedziło 2183 osoby (w tym 407 osoby skorzystały z nieodpłatnego dostępu do Internetu).

•Miejsca Pamięci Narodowej:

- dnia 22.11.2019 r. złożono wniosek o przyznanie pomocy finansowej na realizację przedsięwzięcia pn. *Budowa głównego ciągu komunikacyjnego miejsca pamięci narodowej w Starym Berezowie*. W ramach projektu planowane jest przeprowadzenie prac mających na celu zwiększenie dostępności i uporządkowanie przestrzeni publicznej w obszarze miejsca Pamięci Narodowej w Starym Berezowie. Projekt planowany jest do realizacji w 2020 r. w współpracy z Kołem Gospodyń Wiejskich w Starym Berezowie.

6.2. Działalność Wójta Gminy w zakresie upowszechniania kultury.

- *IV Wieczór Wiejskich Chórów Parafialnych w Nowoberezowie - 28 września 2019 r.*

Fot. IV Wieczór Wiejskich Chórów Parafialnych

- wydarzenie o charakterze cyklicznym realizowane z inicjatywy Wójta Gminy Hajnówka poczynawszy od 2016 r.,
- zrealizowany we współpracy z Parafią Prawosławną p/w Wniebowstąpienia Pańskiego w Nowoberezowie oraz Radną okręgu Nowoberezowo,
- przegląd chórów parafialnych działających przy parafiach Gminy Hajnówka oraz w gminach ościennych – forma ochrony lokalnego dziedzictwa kultury niematerialnej,
- zrealizowano dzięki wsparciu lokalnych sponsorów,

- *III Piknik Myśliwski w Lipinach – 3 sierpnia 2019 r.*

Fot. III Piknik Myśliwski

- wydarzenie o charakterze cyklicznym realizowane z inicjatywy Wójta Gminy Hajnówka poczynawszy od 2017 r.,
- zrealizowany we współpracy z Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, Łowczym OHZ Nadleśnictwa Hajnówka, Prezesem Podlaskiego Klubu Dian,
- przedsięwzięcie odbyło się pod Patronatem Honorowym prof. Jana Szyszko,
- występy artystyczne oraz gry i zabawy głęboko osadzone w kulturze myśliwskiej – forma ochrony lokalnego dziedzictwa kultury niematerialnej, ważną częścią spotkania jest aukcja charytatywna na rzecz hajnowskiego szpitala,
- zrealizowano dzięki wsparciu sponsorów,

- *Kawaleryjskie Obozowisko w Borysówce – 3 sierpnia 2019 r.*

Fot. Kawaleryjskie Obozowisko

Z inicjatywy Wójta Gminy Hajnówka, Stowarzyszenie Kawaleria zorganizowało Kawaleryjskie Obozowisko w Borysówce, tj. pokazy konne i edukacyjne pogadanki w ramach projektu "Wrześniowy Szlak 1939-2019: konna wyprawa śladami Pułku 3 Strzelców Konnych" - wydarzenie realizowane jest raz na 10 lat w wyjątkowych historycznie miejscach na Podlasiu.

Celem realizowanego wydarzenia było oddanie hołdu poległym i zmarłym żołnierzom Pułku 3 Strzelców Konnych.

6.3. Działalność Wójta Gminy w zakresie upowszechniania sportu i rekreacji.

Na terenie gminy Hajnówka funkcjonują trzy siłownie zewnętrzne, dwie mini siłownie oraz trzy place zabaw. W miejscowości Mochnate istnieje Miejsce Obsługi Rowerzystów wraz z zagospodarowanym terenem do funkcji placu zabaw i zewnętrznej siłowni rekreacyjnej.

W 2019 r., wzorem lat ubiegłych, działalność w zakresie upowszechniania sportu i rekreacji realizowana była poprzez kontynuowanie tworzenia warunków dla mieszkańców do uprawiania aktywności fizycznej bezpośrednio w miejscu zamieszkania.

1) W 2019 r. podpisano umowę na budowę **ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej w Trywieży i Starym Berezowie**. W ramach konkursu ogłoszonego w 2018 r. przez Lokalną Grupę Działania „Puszcza Białowieska” pozyskano środki na realizację placów zabaw i zewnętrznych siłowni rekreacyjnych w w/w miejscach. W ramach przedsięwzięcia utworzone zostaną obiekty małej architektury wspomagające funkcje rekreacyjne i turystyczne planowanej infrastruktury. Wartość projektu – 85 585,42 zł, wartość dofinansowania – 53 185,00 zł.

Realizacja przedsięwzięcia planowana jest w 2020 r.

2) W świetlicy w Lipinach zrealizowano projekt pt. **"W zdrowym ciele - zdrowy duch"**, we współpracy z grupą nieformalną pn. "Zakręcenie Pozytywnie Podlasianie", projekt dofinansowano ze środków Programu "Działaj Lokalnie" Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Ośrodek Działaj Lokalnie w Hajnówce. W ramach projektu przeprowadzono szereg zajęć gimnastycznych, muzycznych, sportowych przez doświadczonych instruktorów.

3) Zrealizowano projekt pt. **"Trywieska Olimpiada Aktywności Wiejskiej"** we współpracy z grupą nieformalną pn. Sympatycy Sołectwa Trywieża: projekt dofinansowano ze środków Programu "Działaj Lokalnie" Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Ośrodek Działaj Lokalnie w Hajnówce. W ramach projektu zorganizowano różne formy aktywności tj. m.in. spotkania z dietetykiem, wspólne gotowanie zdrowych potraw.

4) „Utworzenie bezpiecznej funkcjonalnej przestrzeni publicznej w Dubinach”

Umowa na realizację projektu została podpisana w 2019 roku. Projekt stanowi przedsięwzięcie podstawowe Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Hajnówka i jest objęty dofinansowaniem z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 – 2020 oraz

środków budżetu Państwa. W ramach projektu zostaną zrealizowane prace w zakresie obiektów małej architektury, placu zabaw, boiska rekreacyjnego, powstaną utwardzone miejsca parkingowe i ciągi komunikacyjne.

Wartość projektu – 325 599,92 zł, wartość dofinansowania – 282 219,74 zł.

7. Pomoc społeczna, polityka prorodzinna i senioralna

W roku 2019 zadania z zakresu pomocy społecznej, polityki prorodzinnej i senioralnej realizowano w oparciu o następujące uchwały Rady Gminy Hajnówka:

4. UCHWAŁA Nr XXVIII/121/17 Rady Gminy Hajnówka z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Program Aktywności Lokalnej Gminy Hajnówka na lata 2017 – 2023
5. UCHWAŁA NR IV/19/2018 Rady Gminy Hajnówka z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024
6. Uchwała Nr V/31/2019 Rady Gminy Hajnówka z dnia 25 stycznia 2019 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
7. Uchwała Nr V/32/2019 Rady Gminy Hajnówka z dnia 25 stycznia 2019 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
8. Uchwała Nr XV/106/2019 Rady Gminy Hajnówka z dnia 20 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
9. Uchwała Nr VII/54/2019 Rady Gminy Hajnówka z dnia 29 marca 2019 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

20 grudnia 2019r. odbyła się I Wigilia dla osób samotnych, schorowanych oraz w podeszłym wieku z terenu gminy Hajnówka organizowana, przez Wójta Gminy Hajnówka oraz pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce. Uroczystość odbyła się w świetlicy wiejskiej

w Nowoberechowie w całości została zorganizowana dzięki sponsorom i darczyńcom.

7.1.1. Świadczenia z pomocy społecznej finansowane są z dwóch źródeł: budżetu państwa (dotacja celowa) oraz budżetu gminy (środki własne):

Rodzaje udzielonych świadczeń:

1) ZASIŁEK STAŁY przysługuje :

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż **701 zł** miesięcznie.
2. w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż **30 zł i wyższa niż 604 zł** miesięcznie.

Tą formą pomocy objętych zostało **25** osób i wypłacono świadczenia na kwotę **135 457,84 zł**.

Opłacano też składki zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe - **23** osoby na kwotę **11 574,88 zł**,

które przekazywane były bezpośrednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Środki finansowe na wypłatę zasiłków stałych i opłacenia składki zdrowotnej pochodziły z dotacji państwa.

2) ZASIŁEK OKRESOWY

Przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przy spełnianiu kryterium dochodowego.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej od dochodu tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Z tej formy pomocy skorzystało **92 rodziny** i wypłacono kwotę **235 975,49 zł**. Zasiłki okresowe otrzymały głównie osoby i rodziny, w których występowało bezrobocie oraz niepełnosprawność. Jest to zadanie własne gminy obowiązkowe, gmina otrzymuje dotację na powyższe świadczenia.

3) ZASIŁKI CELOWE i SPECJALNE CELOWE

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest wypłata zasiłków celowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu oraz sprawienie pogrzebu.

Pomoc w zakresie zasiłków celowych oraz zasiłków celowych specjalnych udzielona była na konkretne, uzasadnione potrzeby zgłaszane przez klientów.

Pomoc udzielona była m.in. na opał, żywność, leki oraz odzież.

Wypłacono zasiłki celowe i specjalne celowe dla **36 osób** na kwotę **14 427,88 zł (w tym sprawienie pogrzebu 3 505,60zł)**.

7.1.2. Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu 2019-2023”

Program był elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym, poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków żywieniowych. W 2019r. rzeczywista liczba osób objętych programem wynosiła 207 osób, w tym z posiłków w szkołach skorzystało 81 uczniów, a z zasiłku celowego na zakup posiłku 83 rodziny. Ogółem poniesione koszty na dożywianie to kwota 100 000 zł. (udział gminy to kwota 20 000 zł. natomiast dotacja państwa wyniosła 80 000 zł.). Procentowy udział gminy w kosztach dożywiania wyniósł 20%.

7.1.3. Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą:

1. mieszkaniec domu, nie więcej niż 70% swojego dochodu,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi,
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu oraz małżonka, zstępnymi przed wstępnymi.

W 2019r. w domach pomocy społecznej przebywały 3 osoby i był to Dom Pomocy Społecznej Kozarze, powiat wysokomazowiecki i Dom Pomocy Społecznej „Spokojna Przystań” w Garbarach - dopłata gminy wyniosła **88 632,94 zł**.

7.1.4. Wydawanie decyzji administracyjnych, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni (art. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych)

W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. W 2019 roku wydano **6** decyzji administracyjnych przyznając prawo do ww. świadczeń dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni.

7.1.5. Praca socjalna

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z

pozostałymi formami wspierania i udzielonymi świadczeniami. Ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom dla wzmocnienia lub odzyskania ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, a także na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz edukacja np. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o prawach i uprawnieniach. W większości środowisk objętych w 2019 roku świadczeniami pomocy społecznej w formie zasiłków, czy też pomocy rzeczowej mieliśmy do czynienia z wystąpieniem jednocześnie wielu problemów wymagających wieloaspektowej interwencji. Bardzo często w parze z alkoholizmem występuje długotrwała choroba lub niepełnosprawność, podobnie długotrwała choroba często dotyczy osób bezrobotnych. Istotą diagnozy problemów społecznych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Hajnówce jest charakterystyka problemów z jakimi zgłaszają się interesanci do tut. Ośrodka.

7.1.6. Świadczenia rodzinne

Wójt Gminy Hajnówka realizację tej ustawy powierzył Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Hajnówce.

Świadczenia rodzinne wydatkowano w wysokości:

1 032 490,43 zł w tym:

Świadczenia **918 758, 70 zł**

Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne **79 602,81 zł**

3% na obsługę **29 972,94 zł**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania SR za 2019r.

7.1.7. Świadczenie wychowawcze 500 +

Wójt Gminy Hajnówka realizację tej ustawy powierzył Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Hajnówce. Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę.

W **2019 roku** na cel wydatkowano kwotę **2 475 438,84 zł**. Świadczenie to było wypłacone dla **551 dzieci**.

7.1.8. Świadczenie dobry start

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” określono szczegółowe warunki realizacji rządowego programu „Dobry start” ustanowionego uchwałą Rady Ministrów nr 80/2018 z dnia 30 maja 2018 r., w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start”. W 2019 świadczenie dobry start przyznano i wypłacono na **368 dzieci**, na kwotę **110 400 zł**.

7.1.9. Fundusz alimentacyjny

Kolejnym zadaniem realizowanym przez GOPS Hajnówka są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego mogą otrzymywać osoby uprawnione, jeżeli egzekucja jest bezskuteczna, do ukończenia 18 roku życia albo w przypadku, gdy osoba uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, lub w przypadku

niepełnosprawności - bezterminowo. Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty - **800 zł.**

W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku wypłacono z funduszu alimentacyjnego świadczenia dla **4 wierzycieli** na łączną kwotę **16 500 zł.**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce podjął działania wobec 7 dłużników. Działania te polegały na ustaleniu sytuacji materialnej i rodzinnej dłużnika poprzez przeprowadzenie wywiadu. Ponadto Ośrodek wystąpił do gmin na terenie, których przebywają dłużnicy o podjęcie wobec nich działań. Również jest prowadzona dokumentacja współpracy z komornikami sądowymi i innymi instytucjami w zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych.

Świadczenia z pomocy społecznej finansowane są z dwóch źródeł:

- budżetu państwa (dotacja celowa)
- budżetu gminy (środki własne)

Tabela nr 8. Świadczenia GOPS Gminy Hajnówka.

<i>Nazwa świadczenia</i>	<i>Kwota wydatkowana</i>
Świadczenie wychowawcze 500+	2 475 438,84
Świadczenie dobry start 300+	110 400,00
Świadczenia rodzinne	1 032 490,43
Fundusz alimentacyjny	16 500,00
Pomoc społeczna	574 494,15
RAZEM	4 209 323,42

Mieszkańcy i podopieczni gminy Hajnówka w **2019 r.** otrzymali świadczenia w kwocie **4 209 323,42 zł**, w tym udział środków własnych **34 427,88 zł**, co stanowi 0,81% wypłaconych świadczeń.

7.1.10. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również zadanie wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2019r. poz. 1390, 1907). Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio. W roku 2019 wydano **29** rodzinom wielodzietnym **68 kart** do zniżek oferowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne.

7.2. Zadania z zakresu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Hajnówka za 2019 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 - 2024 przyjęto Uchwałą Nr IV/19/2018 Rady Gminy z dnia 21 grudnia 2018 r. Zarządzeniem Nr 45/11 Wójta Gminy Hajnówka z dnia 30 czerwca 2011 roku na podstawie

uchwały Nr VIII/32/11 z dnia 28 kwietnia 2011 roku w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, powołano Gminny Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Hajnówka.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej (pracownik socjalny),
2. Policji (dzielnicowy),
3. Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim (kurator zawodowy),
4. Służby Zdrowia (pielęgniarka środowiskowa),
5. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
6. Szkoły Podstawowej (nauczyciel),
7. organizacja pozarządowa (Fundacja „ONI TO MY”).

Działania w ramach Programu były oparte na realizacji poniższych celów:

1. Zmiana postaw mieszkańców Gminy Hajnówka wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno- edukacyjne

Na terenie Gminy Hajnówka rozpowszechniono informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym - działanie to było realizowane poprzez dystrybucję ulotek, plakatów skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie. Na tablicy informacyjnej GOPS były umieszczane plakaty, wykazy placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, informacje o możliwości udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce, na stronie internetowej Ośrodka w zakładce - przemoc w rodzinie, umieszczone zostały numery telefonów od instytucji udzielających porady w zakresie przemocy. W ramach działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w szkołach jako atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego i integrację rodziców w dniu 19 maja 2019 roku zorganizowano VII Piknik Rodzinny. Podczas pikniku dzieciom i rodzicom zaplanowano przejazd kolejką wąskotorową, liczne zabawy i gry na świeżym powietrzu, zajęcia warsztatowe o tematyce profilaktycznej, mające na celu integrację rodzin oraz propagujące zdrowy styl życia.

W szkole Podstawowej w Dubinach w ramach realizacji celów profilaktycznych i wychowawczych podejmowano następujące działania:

- przeprowadzono zajęcia z dziećmi przez wychowawców, pedagoga szkolnego i psychologa na temat kształtowania właściwych postaw oraz egzekwowanie przestrzegania zasad obowiązujących w szkole, prowadzono indywidualne zajęcia terapeutyczne i socjoterapeutyczne oraz warsztaty „Jak odmówić” o zachowaniu asertywnym.
- Prowadzono pogadanki, prezentacje na temat bezpiecznego korzystania z internetu poprzez organizację Dnia Bezpiecznego Internetu, w formie gazetki w bibliotece szkolnej na temat zasad korzystania z internetu, w formie gazetki w bibliotece szkolnej na temat zasad korzystania z internetu, w formie gazetki o grach niezawierających przemocy, projekcje filmów na temat zagrożeń w sieci „Sieciaki”, „Cyfrobezpieczni”,
- organizowano pogadanki, konkursy i prelekcje z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce na temat bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły, bezpiecznego wypoczynku letniego,
- integrowano zespoły klasowe poprzez wspólne wyjazdy i imprezy szkolne.

W Gminnym Centrum Kultury w Dubinach oraz w świetlicach wiejskich w ramach profilaktyki „Dziękuję, nie biorę” zorganizowano cykl zajęć mających na celu rozwijanie ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych, propagowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego jak również dostarczenie informacji na temat skutków ryzykownych zachowań. W ramach zajęć odbyły się wykłady, konkursy plastyczne, warsztaty, projekcje filmów, zajęcia kulinarne, gry i zabawy, wycieczki. Zamierzone efekty tych zajęć to zmniejszenie zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży, umiejętne radzenie sobie w sytuacjach trudnych, dokonywanie wartościowych wyborów i właściwego postrzegania siebie i innych.

Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy:

Pracownicy socjalni GOPS w Hajnówce objęli pracą socjalną wszystkie rodziny dotknięte przemocą domową (z 14 rodzinami prowadzono rozmowy informacyjno- motywacyjne), udzielali pomocy finansowej (1 rodzinie przyznano zasiłek celowy na żywność oraz obiady dzieciom w szkole).

Wszystkie rodziny, w których złożono NK zostały poinformowane o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej świadczonej przez Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem mieszczący się w budynku MOPS w Hajnówce, zadanie realizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Rodzinom przekazano informacje o punkcie bezpłatnej pomocy prawnej udzielanej przez adwokatów i radców prawnych w budynku Liceum Ogólnokształcącego w Hajnówce. Rozpowszechniano informacje o Ogólnopolskim Pogotowiu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, przekazywano broszury: „Przemoc w rodzinie”, „Jak radzić sobie z przemocą”, „Przemoc w rodzinie a alkohol”, „Przemoc w rodzinach z problemem alkoholowym”. Osoby dotknięte przemocą informowano o odbywającym się w dniach 18-22 lutego 2019 r. „Tygodniu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem”. W ramach ww. tygodnia udzielano bezpłatnych porad osobom pokrzywdzonym przepęstwem w dniach 19 - 22 lutego 2019 r. w Zamiejscowym Wydziale Sądu Rejonowego w Hajnówce. Podczas rozmów osobom doznającym przemocy udzielono informacji na temat możliwości skorzystania przez nie z terapii dla osób współuzależnionych w Poradni Leczenia Uzależnień w Hajnówce. Na posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hajnówce.

Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem alkoholowym.

W ramach podniesienia kompetencji zawodowych 1 członek Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczył w spotkaniu na temat „Bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych”. Spotkanie dotyczyło projektu „poMOC, a nie przeMOC”- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wobec osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych i projektu Senior Alert+.

Ponadto 2 członków ZI uczestniczyło w szkoleniu „Wykorzystywanie narzędzi Dialogu Motywacyjnego do pracy z klientem GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych”. Dla skutecznej i sprawnej działalności prowadzona jest nadal współpraca między Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorami oraz ze szkołami z terenu gminy.

7.3. Zadania z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2019 r.:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz

Przeciwdziałania Narkomanii przyjęto uchwałą Rady Gminy Hajnówka Nr IV/18/2018 z dnia 21.12.2018r.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hajnówce w 2019r. prowadziła postępowanie zmierzające do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z jego nadużywaniem powodują rozkład pożycia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od leczenia albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Komisja prowadzi również profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną dla dzieci i młodzieży. Przy planowaniu pomocy dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym dąży się do zintegrowania działań różnych instytucji zajmujących się pomaganiem dziecku i rodzinie. Dotyczy to przede wszystkim szkół, poradni psychologiczno - pedagogicznej, ośrodka pomocy społecznej, sądu rejonowego, policji oraz kuratorów zawodowych.

Cele Gminnego Programu.

Nadrzędnym celem programu było zapobieganie powstawaniu negatywnych zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu. Sugerowano rodzinom oraz osobom nadużywającym alkoholu do korzystania z pomocy terapeutycznej. Pracownicy socjalni ośrodka pomocy społecznej prowadzili rozmowy profilaktyczne w miejscu zamieszkania osób uzależnionych wspólnie z dzielnicowym KPP w Hajnówce. Członkowie komisji nakłaniali do podjęcia leczenia odwykowego osoby uzależnione. Przeprowadzono wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania przez pracowników socjalnych GOPS.

Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, kierunki działania i sposoby ich realizacji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjmowała zgłoszenia o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu, zapraszała na rozmowę osoby, w sprawie których wpłynęło zgłoszenie, kierowała na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego, występowała z wnioskami o wszczęcie postępowania do sądu.

W roku 2019 odbyło się pięć posiedzeń komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja rozpatrzyła 14 wniosków w sprawie leczenia odwykowego, które wpłynęły z Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce, Prokuratury Rejonowej oraz od rodzin.

Na zaproszenie komisji w celu przeprowadzenia rozmowy motywującej do podjęcia leczenia odwykowego było zapraszanych 14 osób, zgłosiło się 8 osób.

Natomiast z dwoma wnioskami wystąpiono do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim o orzeczenie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, dwie osoby podjęły dobrowolnie terapię.

Komisja opiniowała również wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.

Komisja dążyła do zintegrowania działań różnych instytucji zajmujących się na co dzień pomaganiem dziecku i rodzinie. Utrzymywano ścisły kontakt ze szkołami, poradnią pedagogiczno-psychologiczną, policją, sądem oraz kuratorami zawodowymi.

W czasie roku szkolnego odbywały się apele i części artystyczne związane z zagrożeniami niesionymi przez alkohol. Szkoły posiadają opracowane Szkolne programy profilaktyki, w ramach których podejmowane przedsięwzięcia mają na celu zapobieganie zachowaniom problemowym oraz działania na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa.

W 2019r. Szkoła Podstawowa w Dubinach realizowała zadania związane z profilaktyką antyalkoholową. Nauczyciele podejmują wiele działań służących realizacji celów wychowawczych i profilaktycznych szkoły:

- w zakresie organizacji życia i pracy szkoły,
- w zakresie nabywania wiedzy i umiejętności umożliwiających prowadzenie zdrowego trybu życia,
- w zakresie nabywania wiedzy i umiejętności na temat samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo, w tym o na temat bezpieczeństwa w Internecie i zapobiegania cyberprzemocy,
- wdrażanie do umiejętności zdobywania wiedzy i rozwijania własnych zainteresowań oraz rozwijanie kompetencji czytelniczych,
- przygotowywanie uczniów do świadomego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, pełnienia ról społecznych.

W dniu 19 maja 2019r. po raz siódmy odbył się piknik rodzinny. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Dubinach Alina Ginszt wraz z nauczycielami, rodzicami oraz dziećmi wzięli udział w przejeździe kolejką wąskotorową w głąb Puszczy Białowieskiej. W pikniku wzięło udział ponad 200 osób. Była to niesamowita atrakcja, która na twarzach podróżnych, tych małych i dużych, wywołała wiele uśmiechów. Szczególny nacisk położono na propagowanie treści profilaktycznych i tych związanych z bezpieczeństwem dzieci podczas wakacji. Spotkanie stało się pretekstem do zaprezentowania młodych talentów w tańcu, zachęcenie do mądrego i bezpiecznego zaplanowania czasu wolnego z dziećmi, wskazania jak zdrowo się odżywiać, gdzie szukać wsparcia w sytuacjach kryzysowych, żyć sportowo i kolorowo bez używek i substancji psychoaktywnych i alkoholu. Wszyscy uczestnicy otrzymali upominki za udział w konkurencjach sportowych.

Dzięki uprzejmości Komendanta Straży Granicznej w Białowieży oraz Komendantów Policji i Powiatowej Straży Pożarnej w Hajnówce dzieci miały możliwość obejrzenia pojazdów, którymi na co dzień posługują się pracownicy wyżej wymienionych służb.

Na terenie szkoły podstawowej w Dubinach działa świetlica opiekuńczo-wychowawcza, w której prowadzone są zajęcia od poniedziałku do piątku. Nauczyciele prowadzący przygotowywali scenariusze zajęć profilaktyczno- edukacyjnych, zdrowotno- ratowniczych, kulinarnych, plastyczno – rękodzielniczych. Prowadzone były spotkania z pielęgniarką szkolną, rodzicami, dietetykiem, policjantem, ratownikiem medycznym. Organizowano wycieczki do pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, komendy policji. Działania profilaktyczne były wspierane również poprzez zajęcia w świetlicach Gminnego Centrum Kultury w Dubinach.

W dniu 19 września 2019r. na terenie przyległym do świetlicy wiejskiej w Borysówce mieszkańcy wsi oraz pobliskich miejscowości mogli obejrzeć efektowny pokaz umiejętności kawalerzystów w ramach projektu „Wrześniowy szlak 1939-2019”. Promowano zdrowy i aktywny tryb życia wśród dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, zorganizowano zajęcia sportowe – profilaktyka poprzez sport, jazdę konną – „Bez używek świat jest piękniejszy”.

W świetlicy wiejskiej w Nowoberezowie był realizowany projekt „Życie bez uzależnień”, zapraszano osobę DDA (Dorosłe Dziecko Alkoholika), która mówiła o wpływie doświadczeń na tworzenie rodziny.

Dzieci oraz ich rodzice wykonywali w świetlicy ozdoby choinkowe.

W dniu 6 grudnia 2019r. w świetlicy w Nowoberezowie zorganizowano „Mikołajkowy wieczorek”, odbyły się gry i zabawy oraz zorganizowano poczęstunek dzieciom.

19 grudnia 2019 r. dzielnicowy hajnowskiej KPP rozdawał odblaski mieszkańcom Lipin. Samorząd gminy Hajnówka przekazał środki na zakup 100 sztuk odblasków. Elementy odblaskowe trafiły do mieszkańców gminy, zarówno do dzieci jak i dorosłych. Działania funkcjonariusza zostały zainicjowane w ramach prowadzonej akcji „Świeć Przykładem”.

W ramach programu profilaktycznego „Mam wybór... Wybieram rozsądek” pracownicy i funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce wraz z pracownikiem hajnowskiego

SANEPID-u zorganizowali spotkanie z uczniami klasy 8 i 3 gimnazjum Szkoły Podstawowej w Dubinach. Z młodymi ludźmi omówione zostały kwestie prawne wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Podczas spotkania poruszono również zagrożenia wynikające z kontaktu młodych ludzi z substancjami psychoaktywnymi, w szczególności alkoholem czy dopalaczami. Przedstawione zostały także konsekwencje zdrowotne i prawne zażywania takich środków. Młodzi ludzie dowiedzieli się, gdzie należy szukać pomocy i kto może jej udzielić.

W nawiązaniu do preliminarza Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r. z kwoty 31 403,00 zł wykorzystano środki finansowe w wysokości 31 127,02 zł.

7.6. Realizacja Programu Aktywności Lokalnej na lata 2017 – 2023.

Program Aktywności Lokalnej na lata 2017 – 2023 (dalej zwany: PAL) służy inicjowaniu aktywności lokalnej ukierunkowanej na samoorganizowanie się w celu rozwiązania konkretnych problemów występujących w środowisku lokalnym. Dokument został opracowany zgodnie z zaleceniami Lokalnej Grupy Działania „Puszcza Białowieska” dotyczącymi przygotowania dokumentacji aplikacyjnej dla naborów ogłaszanych dla wniosków o przyznanie pomocy w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2017 – 2020. We wdrażaniu PAL udział biorą organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Hajnówka – fundacje i stowarzyszenia oraz Gmina Hajnówka.

Na 2019 r. przypadła realizacja projektu dotyczącego zaplecza infrastrukturalnego dla przedsięwzięć ze sfery dotyczącej Programu Aktywności Lokalnej. W ramach zrealizowanego projektu budynek dawnej mleczarni w Dubiczach Osocznych został zaadaptowany do zadań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej – Klubu Integracji Społecznej.

Klub Integracji Społecznej został powołany na podstawie Uchwały Nr XII/79/19 Rady Gminy Hajnówka z dnia 27 września 2019 r. Od dnia 08 października 2019 r. został wpisany do rejestru klubów integracji społecznej województwa podlaskiego pod numerem 8/2019. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej w Dubiczach Osocznych jest jednym z przedsięwzięć podstawowych Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017- 2023.

Działania KIS w pierwszym miesiącach koncentrowały się na zagadnieniach organizacyjnych. Opracowane zostały niezbędne dokumenty do funkcjonowania KIS oraz dokonano naboru na stanowisko psychologa i instruktora integracji społecznej.

W dniu 16.12.2019 r. złożono wniosek o przyznanie pomocy finansowej na realizację projektu „Klub Integracji Społecznej w Gminie Hajnówka” w ramach naboru nr 8/2019/EFS ogłoszonego przez Lokalną Grupę Działania „Puszcza Białowieska”. W ramach projektu planowane jest objęcie grupy 30 osób z obszaru Gminy Hajnówka instrumentami o charakterze aktywizacji społecznej i zawodowej. Realizacja projektu planowana jest na lata 2020 – 2021 – w partnerstwie z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku.

8. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa.

Realizacja zadań służących porządkowi publicznemu i ochronie przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej stanowi zadanie własne gminy na podstawie art. 6 ust. 14 Ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506).

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i obszarów Gminy Hajnówka stanowi jeden z celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Hajnówka na lata 2017-2023.

Gmina Hajnówka wykonuje zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa poprzez partycypację w inicjatywach Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce oraz rozwijając potencjał Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Hajnówka.

Na terenie Gminy Hajnówka funkcjonuje 6 jednostek OSP, w tym w systemie Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym zarejestrowanych pozostają 2 jednostki, w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowanych jest 6 jednostek.

W 2019 r. do OSP należało 137 członków, w tym kobiet 8 natomiast mężczyzn 129. Liczba członków honorowych wynosiła 43.

• **Wyjazdy w 2019 r.:**

- OSP Mochnate: Pożar- 31, Miejscowe zagrożenia - 24,
- OSP Nowokornino: Pożar- 21, Miejscowe zagrożenia - 8,
- OSP Orzeszkowo: Pożar – 11, Miejscowe zagrożenia – 5,

Przy OSP w Mochnate działają 1 zespół artystyczny do którego należy 9 członków.

Tabela 13. Szkolenia w OSP w 2019 r.:

	Liczba wyszkolonych	Liczba wyszkolonych w roku sprawozdawczym
Dowódcy OSP	8	0
Naczelnicy OSP	4	0
Strażacy ratownicy OSP	73	13
Kierowcy konserwatorzy sprzętu ratowniczego	10	0
Z zakresu ratownictwa technicznego	17	0
Z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego	0	0
Z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy	35	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Hajnówka

8.1. Stan mienia komunalnego jednostek OSP Gminy Hajnówka na dzień 31 grudnia 2019r.

OSP MOCHNATE (KSRG)

Wypożyczenie w sprzęt p-poż. – **168 757,51 zł**

Samochody pożarnicze – **927 805,16 zł**

- **Mann (BHA 44LL) 2014 r.** – średni specjalny samochód pożarniczy jednostki OSP Mochnate, należącej do systemu KSRG, dofinansowany ze środków Unijnych, biorący udział w akcjach ratowniczych na terenie gminy oraz powiatu hajnowskiego – wartość samochodu: 751 460,50 zł

- **Ford Transit (BHA 51FT) 2009 r.** – lekki specjalny samochód pożarniczy, wyłoniony z przetargu, biorący udział w akcjach ratowniczych technicznych i pożarowych jednostki OSP Mochnate, - wartość samochodu: 159 800,00 zł

- **Star (BTR 9064) 1974 r.** – średni samochód pożarniczy (czasowo wycofany z ruchu drogowego) – wartość samochodu: 16 544,66 zł

- **Star (BTR 9381) 1967 r.** – średni samochód pożarniczy – eksponat.

W 2019 r. zakupiono sprzęt nagłaśniający dla zespołu OSP Mochnate "Żawaronki" – 7 420,00 zł oraz wyremontowano instalację elektryczną w Remizie w Mochnate - koszt 5 538,91 zł.

Razem z tytułu dotacji pozyskano kwotę 12 800,00 zł, natomiast kwotę 158,91 zł opłacono ze środków własnych OSP Mochnate.

OSP NOWOKORNINO (KSRG)

Wypożyczenie w sprzęt p-poż. – **148 774,62 zł**

Samochody pożarnicze – **781 673,75 zł**

- **IVECO (BHA 77YT) 2019 r.** - średni samochód pożarniczy GBA3/30 jednostki OSP Nowokornino, należącej do systemu KSRG, biorący udział w akcjach ratowniczych na terenie gminy oraz powiatu hajnowskiego – zakupiony w 2019 roku, wartość samochodu: **755 220,00 zł**

- **Jelcz (BHA G943) 1984 r.** – średni samochód pożarniczy jednostki OSP Nowokornino, należącej do systemu KSRG, biorący udział w akcjach ratowniczych na terenie gminy oraz powiatu hajnowskiego – wartość samochodu: 26 453,75 zł

W 2019 r. zakupiono nowy średni samochód ratowniczo – gaśniczy IVECO EUROGARGO 4x4 na kwotę 755 220,00 zł oraz umundurowanie i obuwie na kwotę – 7 300,00 zł

*Razem z tytułu dotacji pozyskano kwotę: **762 520,00 zł***

OSP ORZESZKOWO

Wypożyczenie w sprzęt p-poż. – **70 545,15 zł**

Samochody pożarnicze – **90 093,07 zł**

- **Star (BHA 46EU) 1987 r.** – średni samochód pożarniczy, biorący udział w akcjach ratowniczych jednostki OSP Orzeszkowo na terenie gminy – wartość samochodu: 57 093,07 zł

- **Star (BTR 9082) 1983 r.** – średni samochód pożarniczy (czasowo wycofany z ruchu drogowego – wartość samochodu: 33 000,00 zł

W 2019 r. zakupiono umundurowanie strażackie na wartość 10 511,52 zł, przeprowadzono szkolenia na kwotę-2 400,00zł oraz wyremontowano część remizy i wyposażono w nowe szafki ubraniowe na kwotę 7 000,00 zł.

*Razem z tytułu dotacji pozyskano kwotę **19 500,00 zł**, natomiast kwotę 411,52 zł opłacono ze środków własnych OSP Orzeszkowo.*

8.2. Informacja o dotacjach dla OSP.

Wydatki na utrzymanie Jednostek OSP w 2019 wyniosły – 903 273,50 zł

Uzyskano dotacje w wysokości - 547 210,00 zł

Środki własne Gminy Hajnówka - 356 063,50zł

1. Dotacje Gminy Hajnówka:

OSP Nowokornino – 247 610,00 zł – dofinansowanie zakupu średniego pojazdu ratowniczo gaśniczego.

Pozostałe wydatki związane z bieżącym utrzymaniem Jednostek OSP – 108 453,50 zł

2. Pozyskane środki z zewnątrz dla Jednostek OSP.

Dotacje MSWiA:

- *przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo – gaśniczych*. OSP Orzeszkowo - 5 200,00 zł (wyposażenie osobiste i ochronne – kominarki + obuwie strażackie)
- *dofinansowanie Jednostek OSP*
Mochate - 7 300,00 zł - sprzęt nagłaśniający (kolumny, statywy, mikrofony, okablowanie, mikser muzyczny)
Nowokornino - 7 300,00 zł - umundurowanie i obuwie
Orzeszkowo - 7 300,00 zł- szkolenia, ubranie koszarowe oraz umundurowanie.
Razem: 27 100,00 zł

Dotacje KSRG:

OSP Mochate - 5 500,00 zł remont Instalacji elektrycznej w remizie OSP
OSP Nowokornino - 80 000,00 zł dofinansowanie zakupu *średniego pojazdu ratowniczo gaśniczego*,
Razem: 85 500,00 zł

Dotacja Komendanta Głównego PSP:

OSP Nowokornino - **50 000,00 zł** dofinansowanie zakupu *średniego pojazdu ratowniczo gaśniczego*,

Dotacja NFOŚiGW:

OSP Nowokornino - **370 654,00 zł** dofinansowanie zakupu *średniego pojazdu ratowniczo gaśniczego*,

Dotacja WFOŚiGW

OSP Nowokornino - **6 956,00 zł** dofinansowanie zakupu *średniego pojazdu ratowniczo gaśniczego*,

Dotacja FORTE

OSP Orzeszkowo -**7 000,00 zł** dofinansowanie remontu remizy oraz wyposażenia w nowe szafki ubraniowe.

9. Rolnictwo²²

Gmina ma charakter leśno-rolniczy co znajduje odzwierciedlenie w strukturze użytkowania terenu. Na terenie gminy Hajnówka przeważają lasy stanowiące około 57% (z czego ponad 97% stanowią lasy publiczne) powierzchni gminy, natomiast użytki rolne obejmują około 38%. Pozostałą część, to jest około 5%, stanowią grunty i nieużytki. Wschodnią część gminy zajmują tereny leśne należące do Puszczy Białowieskiej. Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione stanowią ponad 60% powierzchni gminy.

Produkcja rolnicza uzależniona jest między innymi od dostępności gleb odpowiedniej jakości. W gminie Hajnówka podobnie jak, w powiecie Hajnowskim występują gleby ukształtowane z utworów polodowcowych: gleby bielcowe, gleby brunatno ziemne, gleby płowe, gleby rdzawe, gleby oglejone, a w dolinach rzek i na torfowiskach gleby organogeniczne: czarne ziemie, gleby murszowe oraz torfy torfowisk przejściowych, niskich i wysokich. Stosunkowo niewielkie powierzchnie zajmują mady rzeczne. Największe powierzchnie stanowią gleby brunatne, brunatne oglejone i płowe. Gleby cechują się niską zawartością azotu, fosforu, potasu. Niedobory tych składników występują na 35% - 65% pow. użytków rolnych, w zależności od gminy. Według danych IUNG średni wskaźnik jakości przestrzeni produkcyjnej rolniczej na terenie gminy Hajnówka wynosi 63,2 punkty. Dla porównania w powiecie hajnowskim jest on równy 52,6 pkt, w

---

²² Zakres chronologiczny dla danych ogólnych ujętych w przedmiotowym zestawieniu jest uwarunkowany dostępnością danych Powszechnego Spisu Rolnego (przeprowadzony w 2010 r.).

województwie podlaskim jego wartość to 54,3 pkt., a w Polsce 66,6 pkt. Z punktu widzenia prowadzenia gospodarki rolnej, uwarunkowania w gminie Hajnówka są raczej dobre.

Struktura użytkowa powierzchni oraz ograniczenia prawne determinują funkcje ekonomiczne gminy, z których wiodącymi są produkcja rolna i leśna. Wg Powszechnego Spisu Rolnego 2010 w gminie Hajnówka funkcjonowało 1 123 gospodarstwa rolne (z czego 1 121 gospodarstw indywidualnych²³), w tym 878 o powierzchni ogółem powyżej 1 ha. Blisko 8% gospodarstw stanowiły te o powierzchni ogółem 15 ha i więcej. Działalność rolną prowadziło 86% (966) ogółu gospodarstw rolnych²⁴.

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosiła 7,7 ha (w tym użytki rolne 6,9 ha; użytki rolne w dobrej kulturze 7,69 ha)²⁵. Wielkość ta była zbliżona (7,42 ha) do średniej powierzchni gospodarstwa rolnego w powiecie hajnowskim.

Warunki dla rozwoju działalności rolniczej w gminie są dość dobre. Wynika to z dużego udziału żyznych gleb (IV klasa bonitacyjna) w strukturze gleb gminnych.

W gminie wiejskiej Hajnówka ogólna powierzchnia zasiewów w 2010 roku wyniosła 4 698,34 ha, z czego największą część stanowiły zboża – 3 944,38 ha. Powierzchnię zasiewów zaprezentowano poniżej.

Tabela 14. Powierzchnia zasiewów w gminie Hajnówka według rodzaju wg PSR 2010

Rodzaj zasiewu	Powierzchnia w ha
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, w tym:	3 550,27
Pszenica ozima	738,99
Pszenica jara	285,49
Żyto	444,16
Jęczmień ozimy	38,42
Jęczmień jary	189,50
Owies	304,84
Pszenżyto ozime	649,95
Pszenżyto jare	118,19
Mieszanki zbożowe ozime	22,63
Mieszanki zbożowe jare	758,10
Kukurydza na ziarno	319,24
Ziemniaki	88,68
Uprawy przemysłowe	374,33
Buraki cukrowe	-
Rzepak i rzepik	373,64
Strączkowe jadalne na ziarno	30,63

²³ Nie należy utożsamiać z liczbą producentów rolnych wg nomenklatury ARiMR.

²⁴ Bank Danych Lokalnych, dostęp z dnia 14.04.2020 r.

²⁵ Bank Danych Lokalnych, dostęp z dnia 14.04.2020 r.

Warzywa gruntowe	1,58
------------------	------

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dostęp z dnia 14.04.2020 r.

W gospodarstwach rolnych poza produkcją roślinną realizowana jest również produkcja zwierzęca. W 253 gospodarstwach hodowane było bydło (w tym krowy w 231), w 219 odbywał się chów trzody chlewnej, a w 385 odbywał się chów drobiu.

Tabela 15. Zwierzęta gospodarskie w gminie Hajnówka wg PSR 2010

Pogłowie zwierząt	Liczebność w szt.
Bydło razem, w tym:	2 843
Bydło- krowy	1 497
Trzoda chlewna razem, w tym:	4 611
Trzoda chlewna lochy	566
Konie	160
Drób ogółem, w tym:	7 513
Drób kurzy	6 361

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dostęp z dnia 2.5.2020 r.

Gospodarstwa na terenie gminy wyspecjalizowały się w hodowli bydła i trzody chlewnej. Produkcję roślinną stanowią w większości zboża.

Prawie 53% (591) gospodarstw rolnych na terenie gminy posiadało ciągniki. W sumie gospodarstwa posiadały 891 ciągników, co daje średnio 1,5 ciągnika na gospodarstwo.

Znaczna część gospodarstw rolnych (blisko 86%) posiadała dochody z działalności rolniczej – 964 gospodarstwa. Dochody z emerytury i renty osiągało 241 gospodarstw rolnych, a dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej osiągało 164 gospodarstw. W przypadku połowy (568) gospodarstw rolnych ich dochody uzupełniane były dochodami z pracy najemnej.

Liczba producentów rolnych w 2018 r. na terenie Gminy Hajnówka wynosiła 1 163 podmiotów, w roku bieżącym przedmiotowa liczba wynosi 1 133²⁶.

W 2019 r. Gmina Hajnówka aktywnie uczestniczyła w procesie szacowania szkód wynikających z suszy, która miała miejsce w omawianym roku. Prace organizacyjne, przeprowadzenie akcji informacyjnej na terenie gminy, procedury szacowania strat, udział w pracach komisji i sporządzeniu protokołów dotyczących oszacowania zakresu i wysokości szkód związanych z suszą, obsługi korespondencji związanej z obsługą dokumentacji, korekty protokołów – trwały w okresie od czerwca do listopada 2019 r. angażując personel Urzędu Gminy Hajnówka.

- Ogólna liczba oszacowanych poszkodowanych gospodarstw - 388 gospodarstw,
- Powierzchnia uszkodzonych upraw - 6 038,68 ha,
- Powierzchnia upraw uszkodzonych powyżej 70 % - 304,06 ha²⁷,

Dnia 19 grudnia 2019 r. do złożono wnioski o przyznanie pomocy dla przedsięwzięcia pn. „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej na obszarze

²⁶ Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Biuro Powiatowe w Hajnówce, pismo znak BP192.62400.11.WEPIRZEFD.20 z dnia 06.04.2020.

²⁷ Dane Urzędu Gminy Hajnówka.

Gminy Hajnówka”. W ramach dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej planuje się usunięcie 24,84 Mg odpadów pochodzących z gospodarstw rolnych z obszaru gminy. Realizacja projektu planowana jest na 2020 r.

10. Ochrona środowiska naturalnego

Sprawy dotyczące ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej należą do zadań własnych gminy na podstawie art. 7 ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713).

- Lesistość

Zgodnie z danymi GUS powierzchnia lasów ogółem znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Hajnówka wynosi 16 567 ha., w tym lasy publiczne stanowią 16 154 ha, a prywatne 413 ha. Lesistość gminy jest bardzo wysoka – 56,5 %.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują 19 517 ha. Z czego rezerваты przyrody obejmują powierzchnię 5 667 ha.

Na terenie Gminy Hajnówka występują następujące formy ochrony:

Obszar Natura 2000 Puszcza Białowieska, Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Białowieska, rezerваты (13), 62 użytki ekologiczne, 512 pomników przyrody, korytarze ekologiczne Puszczy Białowieskiej²⁸.

- Powietrze²⁹

Dokumentem o charakterze strategicznym wyznaczającym kierunek inwestycji mających na celu poprawę jakości środowiska, a w szczególności – poprawy jakości powietrza jest Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Hajnówka na lata 2017-2020.

W 2019 roku Rada Gminy Hajnówka Uchwałą Nr VII/44/19 z dnia 29 marca 2019 r. przyjęła „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Hajnówka na lata 2019 – 2029”.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim (raport wojewódzki za rok 2018) zalicza Gminę Hajnówka do strefy podlaskiej. Zgodnie z powyższym dokumentem Gmina została zakwalifikowana do klasy A (stężenia nie przekraczają dopuszczalnych norm) w zakresie zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu a także pod kątem zanieczyszczenia pyłem PM10, benzo(a)piranem oraz pyłem zawieszonym PM2,5³⁰.

W 2019 r. zakończono finansową realizację projektu „Montaż instalacji kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych dla gospodarstw domowych Gminy Hajnówka”.

W 2020 r. trwają prace zmierzające do wdrożenia projektu pn. „Montaż instalacji fotowoltaicznych dla gospodarstw domowych Gminy Hajnówka”. Obecnie Gmina Hajnówka oczekuje na rozstrzygnięcie konkursu.

Realizacja przedmiotowych działań wpisała się w realizację polityki rozwoju określonej w dokumentach strategicznych Gminy Hajnówka. Strategia Rozwoju Gminy Hajnówka 2015 – 2020 –

---

²⁸ Program ochrony środowiska Gminy Hajnówka, Toruń 2018 r., s. 74 – 75.

²⁹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za 2018 r. dostęp: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/card/14056>, z dnia 22.04.2020 r.

³⁰ W 2017 r. autorzy opracowania wskazują na okresowe przekroczenie emisji pyłu 2,5, jednakże podkreślają, iż w stosunku do omawianego okresu poprawa jest niewielka.

w szczególności zgodność z celem strategicznym C.4 Zmniejszenie emisji niskiej do powietrza oraz przedsięwzięcie nr 9 wg wykazu zadań inwestycyjnych.

- **Woda**

Wody powierzchniowe:

Obszar Gminy zasilany jest głównie przez rzekę Leśną Prawą (prawobrzeżny dopływ Bugu) i jej dopływ Perebel i Chwiszczej spływającą w kierunku SE. Północno - wschodnią część Gminy zasila rzeka Łutownia - dopływ Narewki, zaś cieki wodne południowo-zachodniej części Gminy (rejon Orzeszkowa, Pasiecznik i Dubicz Osocznych) należą do dorzecza Orlanki - dopływu Narwi. Rzeki płyną wąskimi, ale bogato rozczłonkowanymi dolinami wypełnionymi namułami lub torfami.

Z udostępnionych danych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, na terenie Gminy znajdują się wody powierzchniowe o złym stanie JCWP i zagrożonym ryzyku nieosiągnięcia celów środowiskowych³¹.

Wody podziemne:

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych gmina znajduje się w obszarze JCWPd nr 52 oraz 56. JCWPd nr 52 znajduje się w obrębie obszaru bilansowego Z-10 Narew od granicy państwa do Biebrzy. Główną zlewnią w obrębie jest Narew (II). Składa się z czterech pięter wodonośnych³². Stan jednolitych części wód podziemnych (ilościowy, chemiczny, ogólny) został określony jako dobry. Znajduje to również potwierdzenie w dokumentacji prowadzonej przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną – jakość wody pitnej w 2019 r. na terenie Gminy Hajnówka została oceniona jako dobra i przydatna do spożycia w poszczególnych wodociągach³³.

Susza:

Na podstawie analizy przeprowadzonej w Programie ochrony środowiska³⁴ stwierdzono, iż gmina jest narażona na wystąpienie:

- a) suszy atmosferycznej w stopniu bardzo narażonym,
- b) suszy hydrologicznej w stopniu bardzo narażonym,
- c) suszy hydrogeologicznej w stopniu słabo narażonym,
- d) suszy rolniczej w stopniu bardzo narażonym.

Łącznie oceniając stopień narażenia gminy na występowanie suszy stwierdza się najwyższy stopień – obszar narażony na cztery typy suszy.

POŚ wskazuje na szereg przedsięwzięć możliwych do wdrożenia na terenie gminy zmierzających do poprawy bezpieczeństwa hydrologicznego.

Materiały szkodliwe - azbest

Politykę lokalną w zakresie unieszkodliwiania i utylizacji azbestu reguluje Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Stosowanych na terenie Gminy Hajnówka na lata 2007 – 2032.

---

³¹ Tamże, s. 56 - 58.

³² Tamże, s. 58.

³³ Źródło: dane Referatu inwestycji, zagospodarowania Przestrzennego i Gospodarki.

³⁴ Program Ochrony Środowiska, s. 63 – 64.

Zgodnie z treścią Programu na terenie Gminy Hajnówka do dnia 30.11.2006 135 właścicieli nieruchomości zgłosiło posiadanie 457 499 m² płyt azbestowo – cementowych o łącznej wadze 5 083,23 ton³⁵.

Zgodnie z danymi zawartymi w bazie azbestowej oraz przeprowadzonej inwentaryzacji w 2016 roku na terenie tut. Gminy znajduje się 3 992,62 tony takich wyrobów³⁶. Na koniec 2019r. w bazie azbestowej Gminy Hajnówka znajduje się 5448,94 ton wyrobów azbestowych. Sukcesywne zmniejszenie stanu następuje poprzez utylizację azbestu przez mieszkańców na ich koszt oraz przez Gminę Hajnówka przy udzielonej dotacji z WFOŚGiW.

11. Gospodarka odpadami komunalnymi.

Gospodarka odpadami na terenie gminy realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 701, 730, 1403, 1579 z 2020 r. poz. 150, 284, 322) i ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2010, 2020, z 2020 r. poz. 150). Na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uchwałami Rady Gminy zostały określone zasady gospodarowania odpadami na nieruchomościach zamieszkałych i nieruchomościach częściowo zamieszkałych. Gmina zobowiązana jest do odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych z tych nieruchomości. Ustalona została opłata za odbiór i zagospodarowanie odpadów od mieszkańca nieruchomości zamieszkałej zróżnicowana zależności od tego czy odpady były segregowane czy też przekazywane w formie zmieszanej.

W myśl ustawy o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Odpady komunalne powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, jak: obiekty użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola), infrastruktury (handel, obiekty turystyczne, usługi) oraz świetlice gminne, cmentarze, boiska sportowe, parkingi, przystanki.

W 2019 roku zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Hajnówka realizowane było przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. , ul. Łowcza 4, 17-200 Hajnówka. Firma została wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego.

Na terenie gminy Hajnówka funkcjonuje od dnia 01.07.2013 r. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych utworzony przy byłym wysypisku śmieci w Starym Berezowie. Na dzień dzisiejszy w/w odpady gromadzone są w kontenerach i odbierane przez PUK Sp. z o.o. w Hajnówce na podstawie umowy.

Stawki za odbiór i zagospodarowanie odpadów w 2019 roku uległy zmianie i wynosiły: od 30.06.2019 z 7,00 zł wzrosła do 11,00 zł od osoby za formę selektywną i z 14,00 zł do 22,00 zł od osoby za formę zmieszaną. Głównym składnikiem kosztów jest wynagrodzenie Wykonawcy za usługi odbioru i zagospodarowania odpadów, które na podstawie opłaconych faktur w 2019 roku wyniosły 288 305,00 zł. Z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wpłynęło 339 662,06 zł.

Na dzień 31.12.2019 r. systemem zagospodarowania odpadów objętych zostało 1370 nieruchomości. Mieszkańcy u źródła w swoich gospodarstwach domowych segregują odpady na

---

³⁵ Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Stosowanych na Terenie Gminy Hajnówka na lata 2007 – 2032, s. 13.

³⁶ Pismo znak IP.6236.3.2019 z dnia 24.04.2019 r.

następujące frakcje: tworzywa sztuczne, szkło, papier i tektura, metale i odpady wielomateriałowe. Odpady zmieszane oraz segregowane były odbierane zgodnie z harmonogramem jeden raz w miesiącu. W ciągu ostatnich 12 miesięcy firma odebrała 626,744 Mg odpadów. Z nieruchomości zamieszkałych - 557,702 Mg odpadów w tym 275,16 – odpadów niesegregowanych, jest to mniej niż w roku 2018 (301,440 Mg w 2018 r.). Zwiększyła się ilość odpadów odbieranych w formie selektywnej - z 263,5 Mg w 2018 r. do 282,542 Mg w 2019 r. Ponadto w ubiegłym roku zorganizowano odbiór elektrośmieci, których z terenu gminy odebrano 6,102 Mg i odpadów wielkogabarytowych 26,24 Mg. Z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Starym Berezowie przekazano w 2019 r do PUK Sp. z o.o. w Hajnówce 27,742 Mg odpadów. Ilość odpadów zebranych z terenu gminy Hajnówka na podstawie indywidualnych umów wyniosła w 2019 r. - 41,30 Mg.

Tabela 16. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy (w Mg) w 2019 r.

Lp.	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Ilość odpadów odebranych z posesji zamieszkałych	Punkt Selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Ilość odpadów zebranych z terenu gminy Hajnówka na podstawie indywidualnych umów
1	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury			0,500
2	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	100,50		0,08
3	15 01 07	Opakowania ze szkła	36,62		0,300
4	16 01 03	Zużyte opony		10,36	
5	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 6		5,11	
6	17 03 80	Odpadowa papa		1,48	
7	17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03		2,17	
8	20 01 01	Papier i tektura	9,12		0,16
9	20 01 02	Szkło	29,66		0,020
10	20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33*		0,012	
11	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (1)	4,412	0,430	
12	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji			0,100
13	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	1,690	0,42	
14	20 01 39	Tworzywa sztuczne/zanieczyszczone			0,040
15	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane selektywnie	74,30		3,600
16	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji			8,100
17	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	275,16		28,40
18	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	26,24	7,76	
		RAZEM:	557,702	27,742	41,30

Nieruchomości niezamieszkałe, w tym miejsca prowadzenia działalności gospodarczej oraz budynki użyteczności publicznej, są zobowiązane do posiadania umowy na odbiór odpadów zawartej z firmą wpisaną do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez Wójta Gminy Hajnówka. W 2019 roku ich liczba wynosiła – 6.

Właściciele nieruchomości, na których znajdują się zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe, w celu ich opróżniania korzystają z firm posiadających zezwolenie na odbiór i transport nieczystości ciekłych. Urząd Gminy prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie gminy Hajnówka funkcjonuje aktualnie 315 zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, natomiast w roku poprzednim było ich 283 - wzrost o 32 zbiorniki. W roku 2019 działa 98 szt. oczyszczalni przydomowych- wzrost o 7 w porównaniu do roku ubiegłego .

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Hajnówka jest prowadzona prawidłowo. Zdecydowana większość odpadów komunalnych jest poddawana segregacji i przekazywania do zagospodarowania. Mieszkańcy chętnie segregują odpady.

12. Ochrona zwierząt

Zadaniem własnym Gminy Hajnówka jest między innymi zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Zadanie to jest realizowane na podstawie uchwalanego każdego roku Programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi. W 2019 r. działalność w tym zakresie oparta była na „Programu zapobiegania bezdomności zwierząt i zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywaniu na terenie gminy Hajnówka w 2019 roku” uchwalonego przez Radę Gminy Hajnówka Uchwałą Nr VII/48/2019 z dnia 29 marca 2019 r.

Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt realizowane jest poprzez umieszczenie bezdomnych zwierząt w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt, Radysy 13, 12-230 Biała Piska wyłonionym w drodze zapytania ofertowego.

Całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt realizuje Gabinet Weterynaryjny Eugeniusz Rutkowski, ul. Lipowa 83, 17-200 Hajnówka.

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. Gmina Hajnówka zaopiekowała się 9 psami – co stanowi koszt 12 600 zł i jest większy w stosunku do roku poprzedniego - 8 400 (6 psów). Koszt świadczenia usług weterynaryjnych w roku 2019 wyniósł 400 zł. Zakupiono i przekazano dla społecznego opiekuna kotów karmę w ilości 20 kg.

W roku 2019 Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Radysach uzyskało 77,7% adopcji psów z terenu gminy Hajnówka co stanowi wzrost w stosunku do roku poprzedniego (66,6%). Można stwierdzić, iż zadania związane z ochroną zwierząt na terenie Gminy Hajnówka są skutecznie realizowane.

Razem w 2019 r. Gmina Hajnówka na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami wydatkowała kwotę **13 100 zł.**

Załączniki:

- 1. Uchwały Rady Gminy Hajnówka powzięte w 2019 r. - zestawienie.*
- 2. Inwestycje i projekty realizowane przez Gminę Hajnówka w 2019 r. w ramach wdrażania lokalnej polityki rozwoju z wykorzystaniem programów i środków zewnętrznych – zestawienie.*